2/2022 marec – apríl donboscodnes.sk

don bosco dnes

Škola:
Učíme prácou

Stolička prepadnutia

Autor: José J. Gãmez Palacios

Som úbohý, odlupujúci sa a pokrútený pozostatok stoličky. Predtým som však bola krásna, aj keď som žila v škaredom, ošarpanom predmestskom bare na okraji Turína.

Moji domáci sa živili podozrivými obchodmi, krádežami a vydieraním. Veľmi ich znepokojil nový sused don Bosco, mladý kňaz, ktorý otvoril domov pre chudobných a opustených mladých ľudí. Neprestajné príchody a odchody mladíkov ich vyrušovali. Rozhodli sa odstrániť príčinu všetkého – kňaza dona Bosca. Pripravili teda pascu.

V jednu nedeľu neskoro večer zaklopal na dvere dona Bosca istý muž so slovami: „Poďte rýchlo, reverend, je tu žena, ktorá zomiera a chce sa vyspovedať."

„Hneď prídem. Budú ma sprevádzať dvaja miništranti."

„Nechajte svojich mladíkov doma, nerušte ich, ja vás budem osobne sprevádzať."

Donovi Boscovi to bolo podozrivé, preto zavolal štyroch „miništrantov", medzi ktorými bol istý Giacinto Arnaud a Giacomo Cerruti, takí urastení a silní, že by roztrhali aj vola, keby bolo treba. A potom dvaja statní murári – Ribaudi a Giuseppe Buzetti, ktorých nechal dole pod schodmi. Prví dvaja išli s donom Boscom hore a postavili sa k dverám.

Len čo don Bosco vošiel dnu, uvidel na lôžku ženu, ktorá lapala po dychu. Zdalo sa, že čoskoro zomrie. Don Bosco si sadol vedľa nej a vyzval okolostojacich, aby sa vzdialili, nech sa slobodne porozpráva s chorou ženou. Hlasom, ktorý nebol veľmi ženský, žena zvolala: „Skôr než pôjdem na spoveď, chcem, aby tamten darebák odvolal všetky ohováračky, ktoré o mne povedal!" A ukázala na jedného muža, ktorý stál vedľa. „Nie!" odpovedal a vrhol sa k posteli. „Má pravdu!" zvolal ďalší. „Nie!" „Áno!" „Drž hubu, ty podliak, zaškrtím ťa!"

Vrhli sa na seba a nebezpečne uzavreli dona Bosca v kruhu pästí. Zrazu zhasli svetlá a na dona Bosca, ktorý všetko pochopil, sa zosypalo krupobitie úderov. Chytil mňa, stoličku, ako ochrannú prilbu a ramenami sa snažil uvoľniť si cestu. Údery a bitka tak skončili na mne, úbohej nevinnej stoličke!

Don Bosco došiel až k dverám, a keď zistil, že sú zamknuté, s mimoriadnou fyzickou silou, ktorú mal, jednou rukou vykrútil a vytrhol zámok, zatiaľ čo mladíci s revom vtrhli dnu. Arnaud chytil dona Bosca za ruku a vytiahol ho von. Zločinci, čeliac pästiam mladých mužov, sa rozhodli radšej ustúpiť.

Zranení boli len dvaja – don Bosco a ja. Mladého kňaza zasiahli do palca ľavej ruky, ktorú počas nepokojov držal na operadle stoličky. Úder ho pripravil o necht a zranil polovicu palca, takže aj po tridsiatich rokoch mal na ňom ešte jazvu.

„Keď bol don Bosco na slobode, povedal svojim mladíkom, aby o incidente nehovorili a neprezrádzali miesto ani osoby, ktorých sa týkal. Dodal: ‚Odpusťme im a modlime sa za nich, aby sa kajali. Nešťastníci, sú to nepriatelia náboženstva!'" (*MB* IV, 703 – 705).

marec – apríl

4 hlavný predstavený **Na pleciach dvoch obrov**

6 panna mária **... a uvidíte, čo sú zázraky**

7 saleziánske diela **Dubnica nad Váhom**

10 saleziánska rodina **Na ceste k 150. výročiu založenia Inštitútu dcér Márie Pomocnice – saleziánok**

12 škola **Učíme prácou**

14 spiritualita **Spiritualita dona Bosca (druhá časť)**

16 životné prostredie **Plytvanie jedlom = okrádanie seba aj planéty**

18 tehlička **Pôstna a veľkonočná zbierka Tehlička 2022 pre Kakumu**

19 výchova detí **Ako mať radosť z detí, aj keď...**

20 mediálna výchova **Počúvate podcasty?**

22 na strane pápeža **Jozef a Ježiš v práci – pohľad do dneška**

23 sväté písmo **Saleziáni čítajú evanjelium Lk 15, 1–2**

24 misie **Tehlička či „Krabička"?**

25 titus zeman **Proces s hrdinami**

26 pred 100 rokmi **Oslavy Františka Saleského bez „budúceho" pápeža**

28 saleziánski svätí **Mariacristina Cella Mocellin**

29 sedem hlavných hriechov **Pýcha – matka všetkých hriechov**

30 panna mária **Alejandro Guevara & ADMA**

Časopis ***DON BOSCO DNES*** je ***zdarma***.
Finančné milodary môžete posielať na:

Názov banky:
Všeobecná úverová banka (VÚB)
Názov účtu: Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia
Miletičova 7, 821 08 Bratislava
IBAN: SK36 0200 0000 0000 2933 0062
Swift code: SUBASKBX
Variabilný symbol: ***52201***

PAY by square

Don Bosco dnes
Časopis pre saleziánsku rodinu, priateľov a dobrodincov dona Bosca

2/2022
Ročník 53.
Dátum vydania: marec 2022

Časopis vychádza 6x do roka, rozširuje sa bezplatne.

Vydavateľ
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia
IČO 00 586 421
vo Vydavateľstve Don Bosco

Šéfredaktor
Jozef Kupka SDB

Rastislav Hamráček SDB
Barbora Okruhľanská ASC
Iveta Sojková FMA
Michaela Köglerová
Gabriela Bauerová FMA
Zuzana Petruľáková
Terézia Piknová
Alžbeta Zelná
Ján Holubčík SDB
Stanislav Veselský
Beáta Jarošová
Pavol Grach SDB
Štefan Kormančík SDB
František Kubovič SDB
Peter Naňo SDB
Marián Valábek SDB
Jozef Luscoň SDB
zástupkyňa VDB
Peter Bicák SDB

Jazykové úpravy
Adriana Reguliová

Grafická úprava a zalomenie,
DTP spracovanie Juraj Martiška

Distribúcia
Aneta Horváthová

Tlač
Alfa print s. r. o.

Registrácia MK SR č. EV3448/09
ISSN 1338-4201

Adresa redakcie
Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava
tel.: 0903 290 650
e-mail:
donboscodnes@saleziani.sk
www.donboscodnes.sk

Foto obálka:
© Archív SOŠ sv. Jozefa Robotníka Žilina

www.donboscodnes.sk

Na pleciach dvoch obrov

Autor: Ángel Fernández Artime SDB / Preklad: Stanislav Veselský ASC / Foto: ANS

Saleziánska spiritualita je silná a obstojí v skúške časom, pretože je pevne spojená s dvoma jedinečnými postavami v prozreteľných dejinách Cirkvi: so svätým Františkom Saleským a so svätým Jánom Boscom.

Ángel Fernández Artime
hlavný predstavený saleziánov a X. nástupca dona Bosca

Želám vám šťastný nový rok, milí čitatelia mesačníka Il Bollettino Salesiano! Šťastný a požehnaný rok 2022! Koncom tohto roka oslávime 400. výročie úmrtia veľkého svätca, génia, jedinečného vo svojej dobe – Františka Saleského, ktorého meno nosíme my saleziáni dona Bosca.

Jedného dňa don Bosco povedal skupine chlapcov, ktorí s ním vyrástli: „Budeme sa volať saleziáni." A tak sa začalo toto fascinujúce „dobrodružstvo v Duchu", z ktorého vznikol veľký strom. Dnes je ním saleziánska rodina dona Bosca. Ona má svoje korene v spiritualite Františka Saleského a čerpá z nej silu. Táto spiritualita je chápaná a praktizovaná s citlivosťou iného obra – dona Bosca.

Preto hovorím o dvoch obroch, ktorí „držia" saleziánsku charizmu. Obidvaja sú pre Cirkev veľkým darom. Don Bosco ako nik iný dokázal pretaviť duchovnú silu Františka Saleského do každodennej výchovy a evanjelizácie svojich chlapcov a vďaka svojej rodine ju udržiaval živú v dnešnej Cirkvi i v dnešnom svete.

Dve sväté matky

František Saleský a Ján Bosco majú veľa spoločného už od kolísky. František Saleský sa narodil pod savojským nebom, ktoré zdobí údolia pretkané potokmi, prameniacimi z najvyšších vrcholov Álp. Ako nemyslieť na to, že aj Ján Bosco bol Savojčan. Nenarodil sa na zámku, ale mal rovnaký dar ako František – nežnú matku plnú viery. Françoise de Boisy bola veľmi mladá, keď čakala svoje prvé dieťa. V Annecy pred svätým plátnom, ktoré jej hovorilo o umučení požehnaného Božieho Syna, s dojatím zložila sľub: to dieťa bude navždy patriť Ježišovi. Po mnohých rokoch aj mama Margita povedala svojmu Jankovi: „Keď si prišiel na svet, zasvätila som ťa Panne Márii." Pred tým istým plátnom si neskôr v Turíne pokľakol aj don Bosco. Kresťanské matky rodia svätých. Na zámku – ako v prípade Františka – alebo v ošarpanom vidieckom dome – ako v prípade Janka.

Hovorí sa, že prvá celá veta, ktorú František dokázal povedať, bola táto: „Dobrý Pán a mama ma veľmi milujú." Aj Janko Bosco by sa pod ňu určite podpísal.

Dobrý Boh bdel nad Františkom aj nad Jánom a obidvom daroval veľké srdce. František študoval v Paríži a v Padove na najslávnejších univerzitách sveta. Janko študoval pri svetle sviečky v kúte krčmy. Ale Ducha nezastavia malé ľudské veci. Tí dvaja sa mali stretnúť. Voda savojských potokov sa dostala do Turína podobne ako duch, v ktorom dozrel František Saleský a potom sa rozšíril do celého sveta.

Po štyristo rokoch je ponuka kresťanského života, metóda duchovného sprevádzania a humanistická vízia vzťahu človeka k Bohu, ktorá pochádza od svätého Františka Saleského, stále živá a aktuálna. A don Bosco ich dokázal stvárniť ako nikto iný.

Počas tohto roka sa budú konať rôzne podujatia, prostredníctvom ktorých sa budeme môcť priblížiť k postave svätého Františka Saleského a spolu s ním aj k donovi Boscovi.

Dvanásť mesiacov milosti

Ako želanie do nového roka vás pozývam, aby ste vychutnali hlboko ľudskú a duchovnú sviežosť, ktorá prúdi ako veľká rieka v saleziánskej spiritualite a ktorá sa dostáva od Františka Saleského k donovi Boscovi. Táto rieka nesie v sebe veľkú silu. Nachádzame ju v „saleziánskych" myšlienkach, ktoré vychádzajú zo srdca samotného svätého Františka a ktoré si don Bosco osvojil vo svojom živote s mladíkmi. Vybral som ich dvanásť, aby ste si ich zaradili do svojho diára, na každý mesiac v roku jednu:

● Boh vo svojej milosti nikdy nekoná bez nášho súhlasu. Pôsobí mocne, ale nie preto, aby nútil alebo zaväzoval, ale aby pritiahol srdce; nie preto, aby donucoval, ale aby miloval našu slobodu.

● Boh – ako rád hovorieval František Saleský – nás k sebe priťahuje svojou láskavou iniciatívou, niekedy vo forme povolania alebo oslovenia, inokedy v podobe hlasu priateľa, inšpirácie či pozvania alebo formou „prevencie", pretože vždy nás predchádza. Boh sa nevnucuje; klope na naše dvere a čaká, kým mu otvoríme.

● Boh je prítomný a sprítomňuje sa každému človeku v tých chvíľach jeho života, ktoré si vyberá len sám Boh, a takým spôsobom, ktorý pozná iba Boh.

● František Saleský aj don Bosco robia z každodenného života prejav Božej lásky, ktorá je prijímaná aj opätovaná. Naši svätci chceli vzťah s Bohom priblížiť k životu a život k vzťahu s Bohom. Ako hovorí pápež František: „Rád vidím svätosť v trpezlivom Božom ľude: v rodičoch, ktorí vychovávajú svoje deti s toľkou láskou, v tých mužoch a ženách, ktorí pracujú, aby prinášali domov chlieb, v chorých, v starých reholných sestrách, ktoré sa neprestávajú usmievať. V tomto vytrvalom napredovaní deň čo deň vidím svätosť bojujúcej Cirkvi. Toto je často svätosť ‚od vedľajších dverí` tých, ktorí žijú blízko nás a sú odrazom Božej prítomnosti, alebo inak povedané, ‚stredná trieda svätosti`".

● Boh nás nemiluje preto, že sme dobrí, ale preto, že on je dobrý. Plnenie Božej vôle sa nedosahuje s pocitmi „nehodnosti", ale s nádejou na Božie milosrdenstvo a dobrotu. Toto je saleziánsky optimizmus.

● František Saleský odpovedá na Božiu lásku láskou. „Budem ťa milovať, Pane, aspoň v tomto živote, ak mi nie je dané milovať ťa vo večnom živote. Budem ťa milovať aspoň tu, Bože, a vždy budem dúfať v tvoje milosrdenstvo."

● Presvedčenie, že láska k Bohu nie je založená na tom, že sa cítime dobre, ale na plnení vôle Boha Otca, je osou spirituality Františka Saleského a musí byť vodidlom pre celú rodinu dona Bosca.

● Vydať sa na cestu od Božej útechy k Bohu útechy, od nadšenia k pravej láske. Všetko robte z lásky, nič zo strachu, pretože k láske nás poháňa Božie milosrdenstvo a nie naše zásluhy.

● Presne tak, ako to chcel don Bosco: aby nás láska ku Kristovi viedla k láske k mladým, čo je charakteristickou saleziánskou črtou nášho života a trvalou výzvou pre rodinu dona Bosca dnes a vždy. Láska je mierou našej modlitby, pretože naša láska k Bohu sa prejavuje v našej láske k blížnemu.

● Toto je „modlitba života" – uskutočňovať všetky naše činnosti v láske a pre lásku k Bohu tak, aby sa celý náš život stal ustavičnou modlitbou.

● Je dobré nájsť si chvíle na utiahnutie sa do svojho srdca, ďaleko od zhonu a aktivizmu a viesť rozhovor s Bohom od srdca k srdcu.

● V Márii vidíme, čo je Boh pripravený urobiť so svojou láskou, keď nájde ochotné srdce, akým bolo srdce mladej ženy z Nazareta. Keď sa vyprázdni, prijíma plnosť Boha. Tým, že zostáva k dispozícii Bohu, on v nej koná veľké veci.

(*Podľa Il Bollettino Salesiano, január 2022*)

... a uvidíte, čo sú zázraky

Spracovala: Zuzana Čepelová / Foto: Peter Bicák SDB

Slovenský národ po stáročia putuje na miesta, ktoré sú spojené s uctievaním Panny Márie. Jedným z takýchto miest je aj Dubnica nad Váhom.

Púte k milostivej soche Panny Márie do Dubnice nad Váhom sa každoročne konajú za obrovskej účasti ľudu od roku 1742. Význam týchto pútí bol uznaný aj pápežmi Klementom XIV., Piom VI. a VII., ktorí udelili odpustky viazané na dubnický chrám. Príčinou nevšednej úcty k dubnickej Panne Márii boli mimoriadne udalosti, ktoré súviseli s uzdravovaním tela aj duše. V kronike miestneho farára Daniela Kolačániho z roku 1747 je uvedených viac ako 250 zázračných uzdravení. Posledný zápis je zo dňa 5. mája 1779. A keď sa rozšírili správy o zázračných uzdraveniach, začali do Dubnice chodiť zástupy pútnikov. Miestny kostol však časom už priestorovo nevyhovoval, preto dal gróf Jozef Ilešházi v rokoch 1754 – 1756 postaviť nový priestranný Kostol svätého Jakuba. Púte boli jednak individuálne, postupne aj tzv. hlavné púte, a to na slávnosť Zoslania Ducha Svätého, na slávnosť Najsvätejšej Trojice, na slávnosť svätých apoštolov Petra a Pavla, na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie, na sviatok Narodenia Panny Márie a na sviatok Povýšenia Svätého kríža.

Po štyridsaťročnej nútenej prestávke za komunistického režimu privítal dubnický chrám pútnikov v deň Narodenia Panny Márie 8. septembra 1990. Po opätovnom obnovení tradície pútí sa Dubnica postupne opäť dostáva do povedomia mariánskych ctiteľov a medzi pútnickými miestami na Slovensku má svoje miesto. Hlavná púť v Dubnici sa koná každoročne na sviatok Narodenia Panny Márie 8. septembra.

Ľudia sa začali utiekať k dubnickej Panne Márii so svojimi problémami i chorobami. Modlitbu spájali s vierou a mnohé takéto modlitby boli na príhovor Panny Márie vypočuté. V archíve RKFÚ v Dubnici nad Váhom je kronika. Jej zožltnuté strany sú popísané výpoveďami tých, ktorých sa dotkla mimoriadna Božia milosť na príhovor dubnickej Madony a ktorí dosiahli uzdravenia z chorôb rôzneho druhu. Boli uzdravené nielen choroby tela, ale aj ducha. Jednotlivé prípady sú písané s čistým svedomím a pod prísahou. Niektoré udalosti spojené s uzdraveniami sú opísané v knihe s názvom „Dubnická kniha zázrakov".

Samozrejme, Panna Mária sa za nás prihovára aj v tomto čase pandémie.

My vieme o jej ochrane a orodovaní, preto sa k nej obraciame so svojimi modlitbami. V každej dobe potrebujeme, aby bola našou mocnou ochranou, aby Boh neodvracal od nás svoju tvár a bol k nám milostivý.

Jeden z najnovších zázrakov je uzdravenie nášho animátora Mareka, ktorého príbeh sme už čítali na stránkach tohto časopisu v máji 2021.

Panna Mária Dubnická, zverujeme ti seba, svojich blízkych a celý svet. Ďakujeme za všetky prijaté milosti. Chceme odprosovať za svoje hriechy a za všetky urážky Ježiša v Eucharistii a tvojho Nepoškvrneného Srdca. Prosíme ťa o tvoje materinské požehnanie pre nás a pre celý svet, na ktorý dolieha ťarcha vírusovej pandémie. Vypros nám milosť obrátenia a uzdravenie srdca. Stoj pri chorých a zomierajúcich. Daj silu zdravotníkom a všetkým, ktorí slúžia blížnym.

Pokorne prosíme, nech na tvoj mocný príhovor milosrdný Boh odvráti od nás šírenie choroby a biedy. Amen.

Dubnica nad Váhom

Autor: Peter Bicák SDB / Foto: SDB Dubnica

Saleziáni začali pôsobiť v Dubnici nad Váhom od roku 1969. Prvý tam prišiel don Bernardín Šipkovský ako kaplán. Zakrátko bola celá farnosť zverená saleziánom.

Spolubratia pôsobili vo farskej pastorácii v Dubnici, v Novej Dubnici a Kolačíne. V roku 1972 však všetci saleziáni okrem správcu farnosti dona Čakánka museli túto farnosť opustiť.
Po nežnej revolúcii v roku 1990 sa saleziáni znova vrátili do Dubnice nad Váhom a prevzali vedenie farnosti. Správou farnosti bol poverený don Bernardín Šipkovský spolu s donom Petrom Šinčíkom a donom Františkom Kohútom.
V nasledujúcich dvoch desaťročiach sa tu vykonalo kus práce, uskutočnilo sa veľa akcií, táborov, apoštolských iniciatív. Pred piatimi rokmi sa na sídlisku postavil nový kostol, ktorý je zasvätený donovi Boscovi. V Dubnici je v súčasnosti prítomná relatívne veľká saleziánska rodina v rozličných skupinách. Podčiarkujem, že sme zhromaždení pod ochranou Panny Márie Dubnickej, ktorá dáva tejto prítomnosti a práci svoj špecifický akcent.

Sme zhromaždení pod ochranou Panny Márie Dubnickej, ktorá dáva tejto prítomnosti a práci svoj špecifický akcent.

Hlavný pohľad chcem uprieť na sochu Panny Márie Dubnickej, ako ju miestni nazývajú, a na perspektívu toho, k čomu máme a chceme smerovať našu saleziánsku farnosť.

Púť k Panne Márii Dubnickej

Sústredenie birmovancov na Planinke

Dubnická Panna Mária

Socha vznikla pravdepodobne v rokoch 1644 – 1661. Vyhotovil ju zrejme miestny rezbár podľa neskorogotickej predlohy. Patrí k ikonografickému typu Assumpty, ktorý bol obľúbený na Slovensku koncom stredoveku. Panna Mária Kráľovná, Nanebovzatá. S korunou na hlave – Kráľovná neba a zeme. Zo županskej kaplnky v dubnickom kaštieli premiestnili sochu do farského kostola v rokoch 1719 – 1723.

Na tejto soche je pre nás zaujímavé osobitné gesto malého Ježiša, ktorý sa nežne dotýka tváre svojej matky. Nachádzame ho na gréckych ikonách typu Eleusa – Nežná, v Rusku „Umilenie", sladký bozk.

Panna Mária je tu obrazom Cirkvi a nie Matka, ale syn Ježiš utešuje svoju matku – Cirkev. Nežne hladí po tvári – je obrazom, skutočnosťou Spasiteľovej starostlivosti o človeka.

To všetko nás vedie k stotožneniu sa s týmto obrazom. Ježiš nám nežne, v obraze svojej matky – obraze Cirkvi, prejavuje pozornosť a starostlivosť. Sme stále v jeho opatere. Snaží sa v nás prebudiť osobný vzťah.

Celé rozjímanie o soche na našom oltári preniká a ovplyvňuje naše smerovanie. Je hlavnou výzvou nielen pre našu prítomnosť, ale aj pre celé okolie, ktoré priťahuje.

Spolu s direktorom komunity a zároveň farárom donom Bohušom Levkom sa chcem zamyslieť nad výzvami, prioritami a osobitosťami, ktoré prinášajú zmeny doby a súčasná covidom poznačená situácia aj v našej saleziánskej prítomnosti. Posledné dva roky je pastoračná činnosť redukovaná touto situáciou.

Prečo hovoríš o saleziánskej farnosti? Všetky farnosti majú zhruba rovnakú náplň. Vysluhovanie sviatostí, príprava...

Farnosť v Dubnici nad Váhom bola zverená saleziánom, pre nás konkrétne to znamená saleziánskej komunite. Chcel by som zvýrazniť práve komunitný rozmer – rozmer spoločenstva, ktorý je prorockým dnes a do budúcna. V čase, keď sú vzťahy a jednota všade okolo nás veľmi skúšané a keď nás pápež František pozýva kráčať spoločne. Myslím, že to „spolu" sa modliť, rozprávať, počúvať sa, hľadať, rozlišovať, byť s druhými je výzvou najprv pre nás dovnútra komunity, aby sme tak mohli šíriť kultúru „my" nášho spoločného kráčania aj v našej farnosti. Verím, že práve komunitný rozmer spoločenstva v našej farnosti je tou saleziánskou príchuťou, ktorou Boh môže obdarovať Cirkev. A ďalšou príchuťou, ktorá, verím, môže byť tiež veľkým bohatstvom pre všetkých, je aj naše charizmatické rozhodnutie pre mladých vo farnosti. Ono nie je vylučujúce alebo diskriminačné, ale prednostné a môže sa stať darom pre celé spoločenstvo. Myslím, že zvlášť v dnešnej dobe, keď sú mladí stále viac vystavení dezorientácii a strácaniu sa, môže byť charizma dona Bosca aktuálna. Doplním ešte tretiu prioritu, ktorá súvisí s výchovou mladých, a to je dôraz na rodiny a ich sprevádzanie.

Aký zmysel má v tom všetkom saleziánska rodina a k čomu smeruje? Keďže sme všetci na ceste, aké výzvy

Otvorenie oratória na začiatku školského roka

Kostol svätého Jána Bosca na sídlisku

prináša dnešná situácia? Mení sa niečo v mentalite, postojoch, výzvach v pomerne dlhom covidovom období a vrátime sa ešte k starým časom?
Aj saleziánska rodina vyjadruje náš štýl apoštolátu – spolu. Som presvedčený, že dnes bude mať Cirkev do takej miery evanjeliový hlas, do akej bude zameraná na vzťahy a vyžarovať jednotu. Toto je aj poslaním saleziánskej rodiny v našej farnosti – svojimi vzťahmi svedčiť o Kristovi. Krása vzťahov je plná nového života, dokáže osloviť a má vôňu evanjelia.

Nielen pre covid sa už mení práca a prístup v práci s deťmi a mládežou. Tam, kde voľakedy bolo všetko otvorené pre masovky, teraz máme skupiny, záujmové krúžky.

Celé obdobie krízy alebo pastoračného obrátenia nás, zdá sa, volá k menším spoločenstvám a citlivosti na jednotlivca. Kríza je šanca, ktorá nás chce veľa učiť, a to je spojené so schopnosťou dať si narušiť zabehané chodníky, byť otvorenými pre novosť Ducha.

Neutekáme teda od jediného najdôležitejšieho, a to od evanjelizácie a výchovy mladých k viere?
Možno niekedy utekáme a padáme do starých koľají, no zároveň sa presvedčame o márnosti týchto snáh. Toto všetko nás očisťuje a vedie k tomu podstatnému. Ohlasovať evanjelium a vychovávať k viere, ale novými písmenami, novou abecedou blízkou dnešnému človeku. Niekedy sa zdá, že sme vymysleli zrozumiteľné nové písmeno a inokedy akoby ešte stále hovoríme nezrozumiteľnou a nepríťažlivou rečou pre dnešného mladého človeka.

Naša pastorácia spočíva v značnej miere vo vysluhovaní sviatostí pre nepraktizujúcich. Je starý model ešte únosný?
Myslím, že aj toto je veľkou výzvou, ako urobiť ťažký a zároveň odvážny krok vpred vo sviatostnej pastorácii. Čo by to však znamenalo pre takú farnosť? Napríklad vysluhovanie sviatosti birmovania nie sedemdesiatim stredoškolákom, ktorí nemajú veľký záujem o život s Kristom, ale piatim vysokoškolákom, ktorí sa pre neho osobne rozhodli.

Cyklokros

Venovať sa teda prakticky tým, ktorí majú záujem a zároveň vzbudzovať záujem?
Vzbudiť sympatiu, o to sa usilujeme napríklad v prístupe k našim prvoprijímajúcim a zvlášť k ich rodičom. Cez ľudskosť, citlivý prístup a katechézu sa snažíme osloviť rodičov a pripravovať ich na sviatostný život ich detí. Vzbudiť sympatiu, ktorá môže viesť k záujmu. Veď práve záujem, schopnosť dať sa formovať je tou otvorenou bránou srdca, ktoré môže byť stále viac hladné a smädné po Bohu. Prebúdzať hlad a smäd po Bohu, to je ďalšia výzva.

Zdá sa, že na to zabúdame. Cirkevné školy, príprava na sviatosti, krúžky aj ostatné iniciatívy sú pre našu saleziánsku rodinu oratóriom. Patria k nemu nevyhnutne aj birmovanci a prvoprijímajúci či deti na náboženstve.

Asi by som sa opakoval. Aj v tomto prostredí pastorácie ide o svedectvo vzťahov, jednoty, ale aj kvality a tu tiež alebo budeme príťažliví – oázami života, alebo sa budeme trápiť.

Dôležitou témou je tzv. Matelko a starostlivosť o rodiny...
Rodina a jej sprevádzanie je spojené s výchovou mladých. Nedá sa dnes venovať mladým bez venovania sa ich rodinám. V pastorácii rodín sa učíme sprevádzať sviatostných manželov a hlavne tých na začiatku spoločnej cesty.

Vrátim sa k záujmu o konkrétnu osobu. Osobné sprevádzanie je vyjadrením vnímavosti na jednotlivca v dave. Kráčať spoločne na ceste dozrievania mladého človeka v ľudskosti, v modlitbe, vo vzťahoch, mať čas na osobné stretnutie a rozhovor...
Z mojej pastoračnej skúsenosti sa mi toto vyjadrenie duchovného otcovstva alebo materstva zdá nevyhnutné pre rast živej viery a zrelej osobnosti mladého človeka. Na druhej strane si uvedomujem aj ťažkosti mladých dať sa sprevádzať v čase, keď dovoliť iným hovoriť do nášho života sa vníma ako slabosť. A predsa Duch Svätý aj dnes otvára srdce mladých, aby sa ním dali viesť aj cez slabých a hriešnych ľudí, starších bratov a sestry vo viere, ktorí žijú s ním.

Ako do tohto uvažovania patria naše ponuky pravidelných duchovných obnov a duchovné cvičenia?
Ponuka duchovných obnov a cvičení je spojená s otvorenosťou a načúvaním Bohu cez Božie slovo. S postojom Bože, hovor, načúvam ti. Je to podľa mňa základný postoj duchovného života. „ABC“ pre kráčanie s Bohom, kde sa učíme Božiu gramatiku i reč a písanie, aby sme mohli spolu komunikovať a rozumieť si.

Na ceste k 150. výročiu založenia Inštitútu dcér Márie Pomocnice – saleziánok

Autor: Erta Cigolla FMA / Spracovala: Iveta Sojková FMA / Foto: archív

V rámci posledného roka prípravy na toto významné jubileum sestier saleziánok pokračujeme v predstavovaní sestier FMA prvej generácie z Mornese, ktoré spolu so svätou Máriou Dominikou Mazzarellovou ako prvé prežívali výchovnú charizmu dona Bosca a dali zrod „duchu Mornese".

Logo osláv 150. výročia založenia Inštitútu FMA

Sestra Angela Vallese

Narodila sa v Lu Monferrato 8.1.1854.
Prišla do Mornese 15.11.1875.
Zomrela v Nizze Monferrato 17. 8. 1914.

Krátky životopisný profil

Angela mala šesť sestier. Už od mladosti si zvolila jeden postoj, ktorý nikdy neopustila: *slúžiť druhým*. Vyberala si vždy ťažšie a nepríjemnejšie práce. Ako Matka Mazzarellová, aj ona patrila do Združenia dcér Nepoškvrnenej a zložila sľub čistoty.

Keď počula rozprávať o sestrách v Mornese, povedala: *„Tam ma chce mať Pán, cítim to."* Spoznala sestru Felicinu Mazzarellovú, direktorku v Borgo San Martino, a spolu s ňou išla do Mornese. Zo svedectiev vieme, že Matka Mazzarellová v nej našla spriaznenú dušu a mala k nej veľkú úctu. Už po troch mesiacoch pobytu v Mornese jej dovolila zložiť prvé rehoľné sľuby. S prvou misionárskou výpravou sestier odcestovala do misií v roku 1877. Na misiách pôsobila 35 rokov, z toho 25 rokov v Ohňovej zemi. Viackrát sa vracala do Talianska z dôvodu účasti na generálnych kapitulách. V roku 1913 sa do Talianska vrátila definitívne a rok nato zomiera v Nizze Monferrato.

Sestra Angela Vallese

V škole Matky Mazzarellovej

Prítomnosť sestry Angely v Mornese bola vzácna. Ako šikovná krajčírka prispievala na zabezpečenie živobytia domu. V niekoľkých slovách napísaných rodine hovorí o svojej situácii: *„Som prešťastná, lebo sa nachádzam v Pánovom dome."* Máme dosť listov, cez ktoré môžeme poznať magistérium Matky Mazzarellovej vo vzťahu k sestre Angele. Jedna z najvýznamnejších myšlienok, ktoré jej Matka Mazzarellová napísala, je táto: *„Odvahu!" Vzbuďte si veľkú dôveru v Boha, nezakladajte si príliš na sebe a uvidíte, že všetko bude v poriadku"* (L 17).

Túto myšlienku sestra Angela prijme do hĺbky svojej duše a stáva sa základom jej duchovnej cesty. Takto je opísaný jej duchovný život: „... milovať Pána, obetovať sa pre neho a obetovať sa s mierou lásky, ktorá je bez miery... horlivo sa modliť aj životom a skutkami... áno zriekaniu, námahe a zabúdaniu na seba." Toto je askéza Mornese. Sestra Angela ako učeníčka Matky Mazzarellovej vedela byť verná jej škole, ktorá ju formovala, dokázala udržať zažatú „fakľu ohňa horlivosti".

V týchto slovách čítame vysvetlenie učeníctva, ktoré si vyberá zriekanie a obetu z veľkej lásky vyjadrenej symbolikou ohňa; oheň, ktorý horí vnútri, v celej bytosti a napriek odporu prirodzenosti ešte horlivejšie rastie. Základnou požiadavkou duchovnej cesty je horlivosť. Ak nie sme spaľovaní týmto ohňom, ľahko nás zlákajú mnohé malé ohne.

Na misiách sa obeta stala jej každodennou dispozíciou. Všetci konštatovali, že to bola výrazná črta jej osobnosti. Ďalšou bola veľká pokora.

Ako direktorke jej vždy boli zverené zodpovedné úlohy, práve preto sa rozhodla slúžiť. Vedela, že duše sa dobývajú obetovaním sa bez pózovania.

Nebola v nej horkosť a nespokojnosť, ktoré sa môžu hlásiť z nedostatku vzde-

Kostarika – pobrežie v Punta Arenas

lania; ona si vyberala manuálne práce a robila ich aj za druhé sestry a ony sa tak mohli venovať vyučovaniu a katechizmu.
Sestra Angela je naozaj svedectvom toho, čo bolo v Mornese najtypickejšie: pokora a láska. Tieto dve slová sa nachádzajú aj v poslednom liste Matky Mazzarellovej, ktorý písala sestrám do Argentíny: *„... veľmi Vám odporúčam pokoru a lásku. Ak budete žiť tieto čnosti, Pán bude požehnávať Vás i Vaše diela, takže budete môcť vykonať veľa dobra“* (*L* 68).

V cele srdca

Keby sme mali symbolickým slovom vyjadriť život sestry Angely, mohli by sme povedať slovo „svetlo“.
Keď sa jej sestry loďou vracali z misijných území, z okna posledného poschodia domu v Puntarenas sestra Angela hľadela na more; niekedy bola hore celú noc, a keď počula pískanie lode, zapálila lampu a položila ju do okna, akoby chcela povedať: som tu a čakám vás. Toto okno, toto svetlo, tento referenčný bod zohrieval srdce. Je to symbol materstva sestry Angely: byť jednoducho v tom okne a čakať; byť svetlom, ale z diaľky, aby druhých nechala úplne slobodných.
Je ťažké skúmať tajomstvo jej srdca, ale je isté, že keď sa takým radikálnym spôsobom dokázala zrieknuť seba samej, Boh v nej mal úplne jedinečný a slobodný priestor. Podstata „ducha Mornese“ nespočíva v niečom vonkajškovom (alebo aspoň nie iba v tom, stačí si pomyslieť na extrémnu chudobu), ale v úsilí „hľadať iba Pána“. Rôzne osoby to vyjadrujú rozdielnym spôsobom.
Sestra Angela sa dokázala výrazne zriekať seba, vlastného ja, aj keď mala na pleciach veľkú zodpovednosť. Jedno z jej vnútorných rozhodnutí bolo nehovoriť o svojich ťažkostiach a problémoch, dokonca ani sebe samej.
Bolo to pre ňu ľahšie, keď bola v misiách, ale keď prišiel čas zrieknuť sa misionárskeho života, pretože zdravie jej už neslúžilo, aj ona zakúsila námahu priľnutia k Božej vôli. Musela sa vrátiť do Nizzy Monferrato a ona, ktorá nikdy nechcela hovoriť o svojom utrpení, povedala, že sa po návrate do Talianska cítila ako cudzinka vo svojej vlasti. Provinciálnej ekonómke, ktorú nechala za oceánom, raz napísala: *„Z toho, keď Vám píšem, že cítim veľkú nostalgiu za domom v Puntarenas, že niekedy plačem celý deň a niekedy nespím celú noc, pochopíte všetko.“*
Žena, ktorá celý život zabúdala na seba, sa nachádza v stave svojej ľudskej krehkosti, možno až v pocite neužitočnosti svojej existencie. Ale to je čas, keď treba zostať tam, kde je, a zotrvať v Božej láske, aj keď tá sa zdá zahalená hmlou. Akoby Pán mlčal. Ale tam, kde sa cítime opustení, je Boh, ktorý nás miluje, ale dáva nám len to podstatné.
Sestra Angela sa do misií už nevrátila, aj keď don Fagnano ju volal naspäť. Objíma tento kríž a v ňom Ježiša. Prijíma kríž ako cestu k objatiu Pána bez konca.

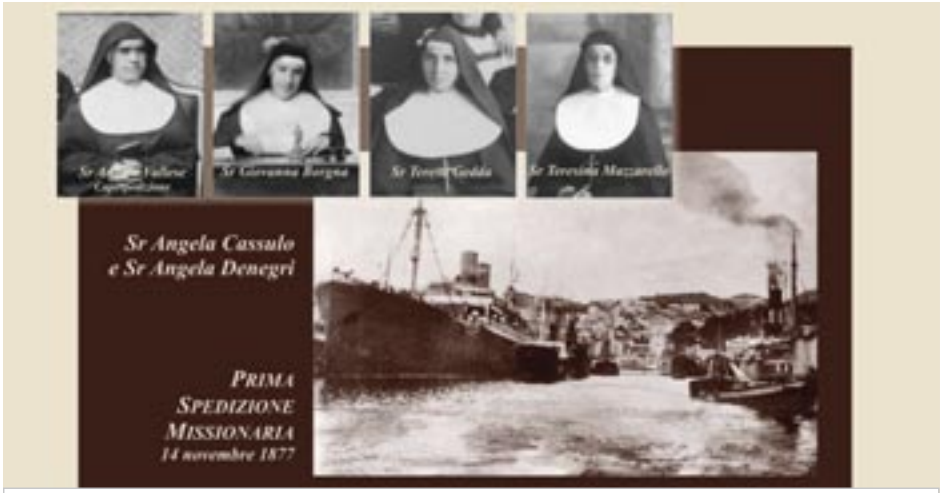

Sestry FMA – prvá misionárska výprava do Patagónie na čele so sestrou Angelou Vallese

Patagónia – Ohňová zem (národný park)

Učíme prácou

Autor: Beáta Jarošová / Foto: archív SOŠ svätého Jozefa Robotníka

Ak zvažujete, kam sa vybrať po skončení základnej školy a lákajú vás autá, práca s drevom, túžba stavať domy či počítačová grafika, tento článok je práve pre vás. A taktiež pre všetkých, ktorí chcú poradiť mladým vo svojom okolí, ktorí sa rozhodujú pre budúce povolanie.

SOŠ svätého Jozefa Robotníka predstavuje jedinečný projekt zameraný na výchovu a vzdelávanie mladých remeselníkov. Škola zriadená rehoľou saleziánov si v uplynulom roku pripomenula tridsiate výročie svojho vzniku. Za ten čas jej lavicami a dielňami prešlo vyše 1 500 mladých ľudí, ktorým sa venovalo viac ako 350 zamestnancov. Aj napriek tomu, že záujem o remeslá klesá a mnohé odborné školy zápasia o prežitie, SOŠ svätého Jozefa Robotníka vyhľadávajú žiaci aj rodičia.

Vedomosti aj zručnosti

Čím je naša škola taká atraktívna? Predovšetkým ponukou učebných odborov, v ktorých majú absolventi široké možnosti uplatnenia. Autopravárske profesie (automechanik, autoelektrikár či autolakovník) zamerané na zvládnutie najmodernejších technológií poskytujú žiakom možnosť realizovať sa v oblasti automobilového priemyslu. Budúci stolári taktiež pracujú v moderne vybavených dielňach pod vedením fundovaných majstrov odborného výcviku. V ponuke sú tiež murárske odbory, ale i maturitný odbor grafik digitálnych médií. Žiaci pritom získajú nielen odborné znalosti a zručnosti, ale aj základné informácie, ktoré sa týkajú napríklad finančnej gramotnosti a podnikania. Snažíme sa o rovnováhu teoretického a praktického vyučovania tak, aby sme zabezpečili u žiakov rozvoj vedomostí aj zručností.

> *„... žiaci zanechávajú v škole svoju nezmazateľnú stopu, ale predovšetkým sa učia prácou."*

Tím našich filmárov; naposledy zvíťazili v diváckom hlasovaní SAFi, súťaže amatérskych filmárov TV LUX, s krátkym filmom na tému Moji starkí

Profesia aj osobnosť

Odbornosť vnímame ako jeden z kľúčových momentov vzdelávania v našej škole. Pre mladých ľudí a ich rodičov je však príťažlivý aj preventívny výchovný systém dona Bosca, ktorý saleziáni uplatňujú už vyše dvesto rokov. Spočíva v tom, že sa snaží predchádzať zlu a rozvíjať v mladom človeku to dobré prostredníctvom aktívnej asistencie pedagógov a medzi žiakmi. Škola sa snaží vychovávať nielen dobrých odborníkov, ale i charakterných ľudí. Aj to je súčasťou spätnej väzby od majiteľov firiem, ktorí prosia – pripravte nám dobrého človeka, pretože odbornosť možno doplniť, s charakterovou vlastnosťou je to ťažšie.

Aj priestor vychováva

Naša škola prešla za ostatný čas zásadnou rekonštrukciou tak, aby spĺňala nároky na moderný kultúrny priestor plný zaujímavých podnetov. Žiaci majú zároveň k dispozícii zrekonštruovaný internát, v ktorom býva 95 chlapcov. Už sme spomínali dielne pre autopravárov, autoelektrikársku, autolakovnícku a automechanickú dielňu. Slušne vybudovaná je aj stolárska dielňa a grafický ateliér. Je dôležité pripomenúť, že veľký podiel na tom majú samotní majstri odborného výcviku a žiaci. Sami si stvárňujú priestor, kde trávia svoje učňovské roky. Nielenže tak žiaci zanechávajú v škole svoju nezmazateľnú stopu, ale predovšetkým sa učia prácou.

Prváci sa majú možnosť spoznať ešte pred nástupom do školy počas akčného víkendu, ktorý pre nich pripravujú saleziáni spolu so staršími žiakmi

Mladí majú k dispozícii aj vynovené ihriská a priestranstvá v areáli školy

Mladí môžu využívať auly, spoločenské miestnosti, ihriská či nádvoria. I tie prechádzajú zásadnou obnovou tak, aby aj exteriér areálu školy slúžil výchovnému poslaniu, ale poskytoval tiež priestor na relax, stretnutia či zábavu. Žiaci sú vedení k športu, umeniu, učia sa napríklad animovať skupinu. Obľúbené sú kurzy spoločenského správania a tanca, organizované v spolupráci s družobnou školou – SOŠ pedagogickou svätej Márie Goretti v Čadci. Vzdelávanie a výchova tak majú rovnako vysokú prioritu.

Celoživotné sprevádzanie

Záujem o našu školu má ešte jeden dôležitý rozmer. Výchovný systém dona Bosca zahŕňa totiž celoživotné sprevádzanie. Škola zostáva naďalej v kontakte so svojimi absolventmi – exallievmi. Sú pozývaní a zapojení do rôznych aktivít. Je často až dojímavé počúvať spomienky dnes už otcov rodín, keď sa vracajú do učňovských čias. Zhodujú sa na jednom: nikdy nebol čas na nudu a ničnerobenie. Školu tak navštevujú príslušníci druhej generácie: vyučil sa u nás otec a v súčasnosti k nám chodí aj jeho syn, starší, mladší, prípadne ďalší príbuzní. Medzi majstrami a učiteľmi je taktiež množstvo bývalých absolventov. Výnimočnou devízou sú zároveň duchovné povolania, ktoré sa zrodili uprostred všetkého tohto snaženia.

Dielo dona Bosca v Žiline

Dielo dona Bosca v Žiline siaha do 30. rokov minulého storočia. Pozval ich sem spolu so školskými sestrami svätého Františka pápežský prelát Tomáš Ružička. V 50. rokoch bola činnosť saleziánov násilne prerušená a v 90. rokoch sa ju podarilo obnoviť.

Stredné odborné učilište svätého Jozefa Robotníka zriadili v máji 1991 a v septembri už nastúpilo do školských lavíc prvých 48 chlapcov. Dnes má SOŠ svätého Jozefa Robotníka 374 žiakov. Od roku 2010 SOŠ navštevujú aj dievčatá, najmä v súvislosti s otvorením maturitného študijného odboru grafik digitálnych médií, hoci z času na čas sa zaujímajú aj o remeselnícke odbory.

Ako sa hovorí, radšej raz vidieť, ako stokrát počuť. Pre všetkých záujemcov sú dvere otvorené! Tie virtuálne celkom určite – www.sjoroza.sk a v prípade záujmu nás neváhajte kontaktovať.

Naši žiaci poznajú tie najnovšie technológie

Nadšencov kultúry isto osloví aj náš spevokol

Spiritualita dona Bosca

Autor: Giuseppe Buccellato SDB / Upravil: Stanislav Veselský / Foto: ANS a archív

(druhá časť)

Nasledujúce úvahy sa nezaoberajú iba ľahko pozorovateľnými „príbuznými črtami" medzi rôznymi charizmami, ktorými sa Duch Svätý rozhodol obdarovať Cirkev. Chceme sa zaoberať aj priamym a preukázateľným vplyvom niektorých iných svätcov, ktorí obohatili duchovnú a apoštolskú skúsenosť dona Bosca.

Zakladateľ saleziánov dokázal z týchto rôznych spirituálit vytvoriť originálne prepojenie, ktoré sa potom viditeľne prejavuje v jeho živote, v jeho apoštoláte medzi mladými, v jednotlivých krokoch kresťanského alebo náboženského života, ktoré predkladal svojim prvým nasledovníkom.

PRI KOREŇOCH SPIRITUALITY SVÄTÉHO JÁNA BOSCA

Meno, ktoré don Bosco vybral pre duchovnú rodinu pochádzajúcu od neho, nás privádza v prvom rade k duchovnej skúsenosti svätého Františka Saleského. Don Bosco ho prijal za patróna a vzor pre jeho uznávanú prívetivosť a vľúdnosť, ktorými bol známy.

V skutočnosti však Ján Bosco dokázal prepojiť prínos iných, medzi sebou odlišných, „chariziem" alebo duchovných škôl, ktoré ovplyvnili piemontský duchovný život v 19. storočí a s ktorými prišiel do kontaktu priamo alebo prostredníctvom spisov niektorých svätých zakladateľov.

Spiritualita dona Bosca má komplexnejšie a rozmanitejšie korene v porovnaní s tým, na čo zvyčajne poukazuje duchovná tradícia, ktorá od neho pochádza. Okrem „saleziánskeho" vplyvu (t. j. vo vlastnom a špecifickom zmysle vplyvu Františka Saleského) totiž turínsky svätec „dýcha" duchom a bohatstvom iných duchovných škôl, na ktoré nám on sám rôznymi spôsobmi poukázal ako na „pramene" a posilnenie ponuky kresťanského života pre duchovnú rodinu, ktorá v ňom má svoj pôvod.

Pokúsime sa teda poukázať na najdôležitejšie prvky, ktorými tieto rôzne duchovné školy – a konkrétnejšie *charizmy* niektorých svätých zakladateľov – prispeli k duchovnej skúsenosti *svätca mladých*. Nezoradíme ich podľa dôležitosti, ale v chronologickom poradí podľa období, v ktorých žili: svätý Ignác

z Loyoly (1491 – 1556), svätý Filip Neri (1515 – 1595), svätý František Saleský (1567 – 1622), svätý Vincent de Paul (1581 – 1660), svätý Alfonz Mária de' Liguori (1696 – 1787) a svätý Jozef Cafasso (1811 – 1860), duchovný vodca dona Bosca.

ROKY FORMÁCIE A SPIRITUALITA SVÄTÉHO IGNÁCA Z LOYOLY

Don Bosco krátko po svojej kňazskej vysviacke (1841) prijal otcovskú radu svojho duchovného vodcu dona Cafassa, aby prišiel do školy pre mladých kňazov, do kňazského konviktu v Turíne. Cieľom konviktu bolo predovšetkým prehĺbiť pastoráciu spovedania, zdokonaliť sa v kazateľskom umení a – ako by sme povedali moderným jazykom – v rozprávaní na verejnosti.

Zakladateľ saleziánov strávil v konvikte tri roky bezprostredne nasledujúce po kňazskej vysviacke (1841 – 1844). Tieto roky sú najdôležitejšie pre pochopenie jeho spirituality a apoštolátu.

V kňazskom konvikte pod vedením teológa Gualu a vďaka vyučovaniu dona Cafassa hlbšie spoznával spiritualitu svätého Ignáca z Loyoly a jeho knižku Duchovné cvičenia.

Ctihodný Pio Bruno Lanteri, pôvodca myšlienky konviktu, sa neskôr stal aj zakladateľom kongregácie Oblátov Panny Márie, ktorá sa venuje zvlášť kázaniu ignaciánskych duchovných cvičení. On sám spoločne s donom Gualom obnovil prax duchovných cvičení v turínskej diecéze. V roku 1807 opätovne otvorili nad mestečkom Lanzo Svätyňu svätého Ignáca, ktorá bola zatvorená od zrušenia Spoločnosti Ježišovej v roku 1773.

V roku 1842, keď mal don Bosco takmer 27 rokov, sa prvýkrát zúčastnil na duchovných cvičeniach vo Svätyni svätého Ignáca nad mestečkom Lanzo, ktorú P. B. Lanteri a don Guala obnovili a zariadili práve ako miesto pre duchovné cvičenia. Táto skúsenosť dona Bosca, ktorá sa opakovala v priebehu ďalších tridsiatich rokov, dobre vyjadruje zmysel výrazu *utiahnutie sa*. Toto slovné spojenie viac ráz nachádzame v spisoch dona Bosca i v samotných *Spomienkach*. Ide o prvok spirituality zakladateľa saleziánov, na ktorý sa niekedy zabúda: Don Bosco si vedel vyhradiť čas na štú-

dium a na modlitbu, a to aj uprostred rozličných apoštolských aktivít.
Stanovy Spoločnosti svätého Františka Saleského označili kázanie duchovných cvičení za jeden z apoštolských cieľov rodiacej sa Kongregácie. V *Pravidlách* saleziánskych spolupracovníkov z roku 1876 don Bosco napísal: „Saleziánskym spolupracovníkom sa predkladá tá istá žatva ako Kongregácii svätého Františka Saleského: [Aktívne] podporovať novény, tríduá, duchovné cvičenia a vyučovať katechizmus."
Aj mnohé ďalšie úkony nábožnosti „boskovskej" tradície, akými sú *cvičenie dobrej smrti, mesiac máj, vnútorná modlitba alebo rozjímanie*, majú ignaciánske korene a „spôsoby". Samotné prvé znenie sľubov prvých saleziánov je prevzaté zo sľubov Spoločnosti Ježišovej, ktorej heslo *Ad maiorem Dei gloriam – Na väčšiu Božiu slávu* sa stále opakuje v úradných dokumentoch, ako aj v spisoch dona Bosca.

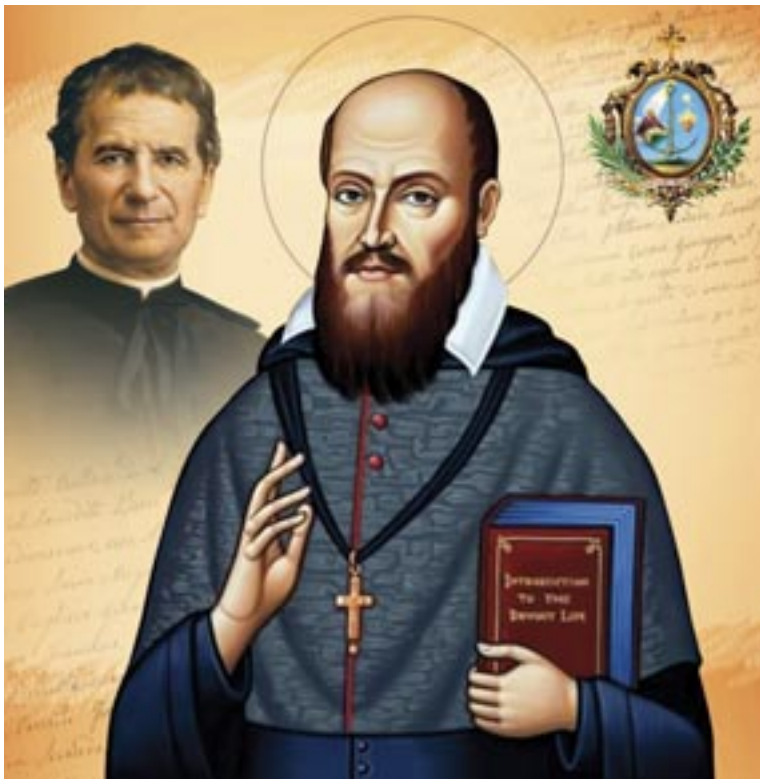

Don Bosco poznal Spoločnosť Ježišovu už od čias, keď chodil do štátnej školy v Chieri (1830 – 1835). Dá sa ľahko dokázať, že si bol počas celého života blízky s mnohými jezuitmi svojej doby. V roku 1848 boli jezuiti v dôsledku revolučných nepokojov vyhnaní z Turína. Mnohí z nich sa uchýlili do kňazského konviktu a sám don Bosco im zaobstaral „svetské" oblečenie, aby mohli nerušene opustiť mesto. Don Bosco chcel, aby na prvej generálnej kapitule *Spoločnosti svätého Františka Saleského*, ktorá sa konala v roku 1877 v Lanzo, boli prítomní iba dvaja „pozvaní hostia", obaja jezuiti: páter Giovan Battista Rostagno a páter Secondo Franco. Na toho druhého sa pri tej príležitosti obrátil týmito slovami: „Vznikli sme nedávno, a preto sme neskúsení. Už sme mnohokrát požiadali pátrov Spoločnosti Ježišovej o pomoc a radu. Teraz, keď vidíme toľkú dobrotu, budeme žiadať o pomoc aj častejšie. My a celá naša Kongregácia vás vždy budeme považovať za vzory v reholnom živote a pokladáme sa za mladších bratov a sluhov pripravených na čokoľvek, v čom môžeme v našej maličkosti vykonať vaše rozkazy. Dúfame, že takto zjednotení budeme s väčším úžitkom smerovať k väčšej Božej sláve."

Don Bosco v kňazskom konvikte v rokoch 1841 – 1844

Plytvanie jedlom = *okrádanie seba aj planéty*

Autor: Alžbeta Zelná, Kristína Zelná / Foto: autorky textu a Pixabay

Na Slovensku vyhodíme presne 882-tisíc ton potravín ročne. V rámci Európy je toto číslo ešte stokrát väčšie, v smetiakoch Európanov končí až 88 miliónov ton jedla.

Pri predstave, že hovoríme o jedle, ktoré by sme za iných okolností mohli bezpečne konzumovať, človeka až mrazí. Čo však znamená „za iných okolností?" V tomto čísle sa pozrieme na to, ako predchádzať zbytočnému plytvaniu potravinami.

Ako obmedziť plytvanie?

Prvým krokom je nakupovať iba také množstvo potravín, ktoré naozaj dokážeme skonzumovať. Poznáte ten pocit, keď idete nakupovať s prázdnym žalúdkom? Nejeden nákupný košík sa vtedy plní nezvratnou rýchlosťou a najmä produktmi, nad ktorých kúpou by sme za normálnych okolností ani nepremýšľali. Základom je preto nákupný zoznam, plánovaný jedálniček či dokonca príprava jedla na týždeň. Dôležité je nezabudnúť na to, že dnes už máme dostatok, priam prebytok, nie ako naši predkovia, ktorých ohrozoval nedostatok. Aj keď nás pandemická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19 naučila, že treba byť pripravený, nemusíme si robiť zásoby potravín ako v čase vojny. Obzvlášť veľký pozor si preto treba dať na produkty, ktoré zvykneme kupovať do zásoby – múka, cukor, ryža a pod., tie sú najviac náchylné na plesne či parazity. Na zváženie je preto odporúčanie šéfkuchárov, podľa ktorých by malo gro nákupného zoznamu tvoriť iných päť základných potravín pre domácnosť. S maslom, ovsenými vločkami, zemiakmi, kapustou a jablkami vieme vyčariť mnohé chutné a pre zdravie prospešné jedlá. A pomôcť zníženiu až obmedzeniu plytvania potravinami môžeme aj ich nakupovaním pred končiacim sa dátumom spotreby či v predajniach s potravinami na váhu.

Zelená encyklika o varení

Nie je prekvapením, že téme plytvania potravinami sa v encyklike Laudato si venuje aj pápež František. Hovorí, že potraviny a jedlo, ktoré denne vyhadzujeme, akoby kradneme zo stola chudobným. Sám pozýva k výchove k environmentálnej zodpovednosti, ktorú môžeme budovať cez rôzne postoje. Ako príklady uvádza varenie rozumného množstva či zníženie spotreby vody. Práve tento prístup nás vedie k tomu, aby sme sa k našej planéte, nášmu zdraviu a k nám samotným správali čo najlepšie.

Potraviny sa dnes dajú čítať

Môže to znieť skutočne smiešne, ale popravde, doba spotreby a minimálna trvanlivosť sú pojmy, ktoré dokážu zmiasť každého. A práve toto označovanie trvanlivosti potravín má na svedomí až 10 % celkového objemu vyhodeného jedla. Výraz „spotrebujte do" sa využíva pri potravinách, ktoré veľmi ľahko podliehajú skaze ako napríklad mliečne výrobky, chladené mäso či ryby. Naopak, označenie minimálnej trvanlivosti sa spája s potravinami, ktoré sa nekazia rýchlo a aj po uplynutí uvedeného dátumu je potravina spravidla vhodná na konzumáciu. Jediné, čo výrobca už pri týchto potravinách negarantuje, je plná výživová a chuťová kvalita. Najlepším riešením je v takomto prípade zapojenie vlastných zmyslov – preskúmanie vzhľadu, vône, a ak ste dostatočne odvážni, aj chuti.

Čo s prezretými či vysušenými potravinami?

Prezreté banány môžeme použiť ako „zdravé" sladidlo do zákuskov a koláčov, prípadne zamraziť a využiť na smoothie. Keď mrkva či červená repa uschnú, stačí ich dať do studenej vody a do chladničky na 12 – 24 hodín a naberú pôvodný tvar i sviežosť, nemusíme ich tak vyhodiť. Chlieb, ktorý nám uschol, zasa môžeme použiť na zapekanky, chlieb vo vajci, hrianky alebo rovno na strúhanku. V najhoršom prípade ich vždy vieme posunúť chovateľovi sliepok, ktorý nám zaň možno daruje zopár domácich vajíčok. Z prezretých paradajok či paprík môžeme spraviť tradičný pretlak, pastu alebo omáčku, ktorú vieme navyše zamraziť

Hľadajme v obchodoch produkty, ktoré majú dátum pred koncom spotreby alebo trvanlivosti o niekoľko dní a zachránime tak aspoň časť potravín

Prezreté banány môžeme použiť ako „zdravé“ sladidlo do zákuskov a koláčov, prípadne zamraziť a využiť na smoothie

na neskôr. Pred vyhodením môže naše potraviny s končiacou dobou spotreby zachrániť aj prevarenie či prepečenie. A ak hľadáte inšpiráciu, internet je dnes plný overených receptov.

Naučte sa ich správne skladovať

To je ďalší krok, vďaka ktorému mesačne vyhodíme o niečo menej potravín. Vedeli ste, že banány, paradajky a ani šalátové uhorky do chladničky nepatria? Rovnako ako všetky druhy citrusov. Naopak, jablká zostanú v chlade dlhšie šťavnaté. Bylinky alebo iné vňate vydržia v chlade dlhšie čerstvé, keď sú zabalené v navlhčenej utierke či látke. Soľ zase udržíte čerstvú vďaka niekoľkým ryžovým zrnkám. Ak sa chcete vyhnúť vínnym muškám, stačí mať v skrinkách či špajzi otvorené čierne korenie. No to najdôležitejšie, čo nám môže všetkým pomôcť, je využívanie vhodných a dostupných potravín alebo inak sezónne stravovanie. Znamená to, že využívame vo varení najmä plodiny, ktoré sa pestujú a spracúvajú v konkrétnom ročnom období alebo kalendárnom mesiaci. Tieto sú preto menej náročné na skladovanie, spracovanie, ale aj pestovanie a ich chuť je na nezaplatenie. Viete, čo sa kedy pestuje a zbiera?

Ešte sme si stále nezvykli na prebytok

Tipy a triky, ako využívať prebytky, sa na nás dnes už valia z každej strany. Jedným z najjednoduchších spôsobov je mrazenie. Stačí potraviny či hotové jedlo označiť dátumom spracovania (varenie alebo kúpa) a využiť ich môžeme napríklad ako „zásoby“ počas sviatkov, keď sú obchody zavreté, ale aj vtedy, keď nás doženie čas a nestíhame si pripraviť teplý obed či večeru. Ďalšou voľbou môžu byť aj susedské výmeny potravín. A rovnako ako je dôležité využívať prebytky, treba vedieť využiť aj zvyšky. Inšpirovať sa môžeme chutnými receptmi na českej stránke www.zachranjidlo.cz a heslo „zachráň, ak môžeš“ by sa tak mohlo stať naším každodenným krédom. Stačí v obchodoch hľadať produkty, ktoré majú dátum pred koncom spotreby alebo trvanlivosti o niekoľko dní. Zvyčajne ich nájdeme v označených regáloch a stále sú to výrobky v dobrej kvalite len za nižšiu cenu.

Nákupný zoznam – bez neho by sme v obchode strávili o polovicu viac času, pretože by nám zrazu prišlo všetko také lákavé

A my pred odchodom na nákup ešte skontrolujeme, či máme dostatočné množstvo sieťok na ovocie, znovupoužiteľné tašky, nejaké nádoby, do ktorých si v bezobalovom obchode môžeme nabrať jedlo, a pravdaže, nákupný zoznam. Na ten zabudnúť nesmieme. Bez neho by sme v obchode strávili o polovicu viac času, pretože by nám zrazu prišlo všetko také lákavé. Z nákupu na niekoľko dní pre jednu osobu sa často stane nákup pre päťčlennú domácnosť na dva týždne. A polovicu všetkých vecí dosť pravdepodobne nespotrebujeme, keďže sa stihnú pokaziť skôr, než ich použijeme. Nákupný zoznam navyše nemusíme písať na papier, ale do mobilného telefónu, ktorý máme vždy pri sebe. Ak nemáte vhodnú aplikáciu, môžete to robiť ako my a písať nákupný zoznam do správy blízkej osobe. Držíme si palce!

Sezónne stravovanie znamená, že využívame vo varení najmä plodiny, ktoré sa pestujú a spracúvajú v konkrétnom ročnom období alebo kalendárnom mesiaci – v zime by mali na tanieri končiť najmä zemiaky, kapusta, cibuľa a ďalšie dobre uskladnené stálice z jesene

Pôstna a veľkonočná zbierka Tehlička 2022 pre Kakumu

Autor: Štefan Kormančík SDB / Foto: Misijné oddelenie SDB

Kakuma je miesto na severe Kene. Nachádza sa v polopúštnom regióne Turkana a je jedným z najnehostinnejších miest pre život v tejto krajine.

Napriek tomu sem už tri desaťročia prichádzajú vo veľkom počte ľudia z okolitých krajín, ktorí utekajú pred hrozbou násilia a vojen. Podľa tohto mena, ktoré predtým patrilo maličkému mestečku, sa pomenoval aj utečenecký tábor. Kakuma v preklade znamená „NIKDE". Tento zvláštny názov aj celkom vystihuje prostredie, v ktorom je mesto postavené. Tábor bol založený v roku 1992 po tom, čo do krajiny začali prichádzať deti z Južného Sudánu, ktoré utekali pred vojnou a pred hrozbou, že budú prinútené bojovať ako detskí vojaci. Táto vojna s prestávkami trvá až dodnes. Nové konflikty, napríklad terajší v Etiópii, spôsobujú ďalšie prílevy utečencov. Okrem početnej komunity ľudí z Južného Sudánu tu žijú aj ľudia z krajín, ako je Somálsko, Kongo, Burundi, Etiópia, Rwanda, Eritrea, Uganda či Tanzánia. Takto sa tábor rozrástol už na niekoľko stotisíc obyvateľov. Aj v týchto obmedzených podmienkach pre život hľadajú mnohí mladí cestu, ako žiť hodnotne a dôstojne. Viac ako polovicu obyvateľov utečeneckého tábora predstavujú deti a mladí vo veku od 4 do 18 rokov. V tábore je možné vzdelávať sa na základnej, strednej i vyššej odbornej úrovni. No takmer polovica utečencov v školopovinnom veku do školy stále nechodí. Vzdelanie je však pre ich budúcnosť kľúčové. A nielen pre budúcnosť, no i pre prítomnosť. Dodáva im totiž nádej a chuť zapájať sa do spoločenského diania.

Saleziáni dona Bosca dlhoročne viedli strednú odbornú školu priamo v tábore. Táto škola doteraz poskytla vzdelanie viac ako 15 000 mladým. Keďže územie, na ktorom sa škola nachádza, je postupne ničené riekou, školu bolo potrebné presťahovať na iné miesto. Rieka v období dažďov so sebou strháva územie školy. V rámci našej zbierky pre toto isté miesto v roku 2020 sme chceli prispieť k presťahovaniu rúcajúcej sa školy. Z našej zbierky sa plánovalo postaviť ubytovania pre učiteľov pri novej škole na bezpečnom mieste. Rok 2020 však poznačil COVID a zbierka prebehla v obmedzenom režime. Školy a mnohé farnosti, ktoré sa predtým pravidelne zapájali, sa pre pandemické opatrenia nemali možnosť zúčastniť. Vyzbierané prostriedky takto na výstavbu ubytovania nestačili. V júli 2021 sme toto miesto navštívili. K prvej budove školy, ktorá už naplno pracuje a ktorá bola postavená aj z prostriedkov našej krajiny cez Slovak Aid, pribudli ďalšie objekty postavené vďaka pomoci z Nemecka a aj viacerých iných krajín a organizácií. Ubytovanie pre učiteľov však stále chýba, pretože pri písaní projektov a žiadostí o podporu sa rátalo s tým, že tieto výdavky sa pokryjú z našej zbierky v roku 2020.

Opäť sme sa teda rozhodli informovať ľudí na Slovensku o tejto potrebe a dať im možnosť prispieť na toto dielo, pretože učitelia sú pre školu podstatní. Hoci sa aj pôvodne malé mestečko Kakuma už značne rozrástlo, stále je príliš malé na to, aby stačilo pokryť personálne potreby obrovského utečeneckého tábora. Preto sem musia prichádzať učitelia z iných častí Kene. Učiť sa vlastne dá aj bez budovy, napríklad pod stromom, ako to ešte stále na mnohých miestach našej planéty prebieha, ale nedá sa učiť bez učiteľov! Preto ak sa postavila škola, je nevyhnutné zabezpečiť pre ňu učiteľov. Bez dobrých učiteľov nemôže byť dobrá škola. Preto potreba urýchleného postavenia ubytovania pre učiteľov je doslova urgentná. Veríme, že najväčší úžitok z tejto zbierky nakoniec budeme mať my na Slovensku. Štedré srdce je totiž najväčším bohatstvom, aké môže byť. Takéto srdce potom prináša požehnanie všade tam, kde sa nachádza. Zároveň sa tu chceme poďakovať všetkým učiteľom, ktorí s nadšením vykonávajú svoju profesiu. V príprave materiálov pre túto zbierku aj konkrétne slovenskému učiteľovi Jánovi Kandurovi a jeho kolegovi z Kakumy Calvinovi Liandovi, ktorí nám svojím podelením sa pomohli uvedomiť si ťažkosti i radosti učiteľskej profesie a ktorých komentáre nás budú počas tejto zbierky sprevádzať. Všetky informácie nájdete na www.tehlicka.sk.

Nová saleziánska škola v Kakume;
vľavo budova postavená aj z príspevkov Slovenska,
vpravo z Nemecka

Ako mať radosť z detí, aj keď...

Autor: Zuzana Petruľáková / Foto: Barbora Kullačová

Jasné, že ako rodičia máme radi svoje deti, sme za ne vďační a tešíme sa z nich. Lenže niekedy, keď sa hádžu v obchode o zem, protestujú a odmietajú spolupracovať, ignorujú školu či domáce povinnosti... vtedy v nás prevládajú skôr iné emócie než radosť.

Rinie sa z nás hnev, frustrácia, často až zúrivosť, zúfalstvo či rezignácia. Ako v týchto momentoch znovuobjaviť radosť z detí?

Nedávno som koučovala Izabelu, maminu štyroch pubertiakov. V našom rozhovore hľadala odpoveď práve na túto otázku. Ako nájsť radosť z detí v tomto ťažkom období, keď sú všetci opäť v karanténe s celým balíčkom, čo život s adolescentmi prináša. Túžila mať doma väčšiu pohodu, humor, lásku, ľahkosť žitia, vďačnosť, nadhľad... Potom budú všetci spokojnejší. Ale ako to dosiahnuť?

Na koučingu je krásne to, že kouč nedáva rady, len sprevádza hľadajúceho do jeho vnútra a tam mu pomáha nájsť odpovede. Som veľmi vďačná, že môžem stáť pri iných ľuďoch a byť svedkom toho, ako sa mení ich vnútro, ako nadobúdajú pokoj.

Dnes sa s vami chcem podeliť o niekoľko Izabelinych myšlienok (samozrejme, s jej súhlasom), pretože si myslím, že sú užitočné pre každého rodiča. Aspoň mňa osobne veľmi povzbudili, a tak som ich ešte trošku rozvinula.

1) Prvoradý je vzťah s manželom

Množstvo povinností, ktoré život prináša, nás často tak zahltí, že náš manželský vzťah odsunie na vedľajšiu koľaj. Izabela si pripomína: „Veľmi dôležitý je v prvom rade náš vzťah s manželom. Chcem si preňho vyčleniť priestor, dopriať si vzájomný čas bez detí. Nedať sa prevalcovať povinnosťami z obidvoch strán. Chcem pracovať na vzťahu maličkosťami, aby manžel cítil, že tu nie sú iba deti. Bez našej spoločnej modlitby za deti, bez jeho pohľadu na veci by to bolo všetko oveľa, oveľa ťažšie."

2) Aby som vládala byť na deti trpezlivá, potrebujem oddych

Z vlastnej skúsenosti viem, že keď som oddýchnutá, miera mojej trpezlivosti a láskavého prístupu k deťom je diametrálne odlišná, ako keď som nevyspatá, rôznymi problémami zahltená mama, rútiaca sa z jednej povinnosti do druhej. Potvrdzujú to dokonca aj výskumy. Napriek tomu sa na oddych príliš často pozerám ako na čosi, čo si môžem dopriať, až keď si splním všetky povinnosti. Druhá Izabelina myšlienka mi ukázala, že oddych netreba podceňovať, ba naopak, mal by byť prioritou! Veď od oddýchnutej mamy závisí spokojnosť celej rodiny.

3) Reakcie detí závisia od mojich reakcií

Spôsob, akým sa rozprávame s druhými, sa odráža aj v ich reakciách. Určite nás neprekvapí, že odpovede detí sa budú líšiť podľa toho, či k nim pristupujeme rešpektujúco a láskavo alebo podráždene, prísne, vyžadujúco, so zoznamom nesplnených úloh v ruke. Izabela skonštatovala: „Zo skúseností viem, že tak po troch dňoch môjho láskavejšieho prístupu sa mení aj prístup detí." Takže ak sme oddýchnutejší, vieme vedome používať láskavejší, miernejší prístup k deťom a časom sa to odrazí aj na ich reakciách.

4) Chcem si vedome vzbudzovať vďačnosť, hrdosť (na deti) a súcit

Každý rodič môže mať svoj „zoznam emócií", na ktoré sa chce zamerať. Vďačnosť by však medzi nimi určite nemala chýbať. To, čo dostáva pozornosť, to rastie. Ak sa budem zameriavať na to, že moje dieťa je neposlušné a tvrdohlavé, budem ho ako také vnímať a v tomto duchu k nemu aj pristupovať. Veľmi tým neprispejem k tomu, aby som sa z neho viac tešila. Ak si však budem vedome vzbudzovať vďačnosť za to, že dieťa prišlo do môjho života, budem sa naňho pozerať ako na dar, moje pocity budú diametrálne odlišné. Odrazí sa to aj v mojej reči, skutkoch, väčšej radosti a pocítia to i samotné deti.

5) Potrebujem objaviť väčšiu dôveru Bohu

Deti sú dar, ktorý nám bol zverený. V istom veku ich musíme nechať ísť. Neostáva nám iné, než dôverovať, že to, čo sme do nich v detstve zasiali, prinesie svoju úrodu. Izabela hovorí: „Chcem Bohu dôverovať, že on za nich preberá zodpovednosť. Dôležité sú moje modlitby."

Odovzdávajme v modlitbe svoje deti Bohu vo viere a nádeji, že on naše deti miluje viac ako my. Náš hnev či bolesť z ich správania tak môže nahradiť pokoj. Boží pokoj.

Počúvate podcasty?

Autor: Viktória Norisová, Barbora Okruhľanská / Foto: archív a Unsplash

V porovnaní s rádiom je podcast to isté, čo je YouTube pre televíziu. Na YouTube pozeráme videá, cez podcasty počúvame rôzne relácie, rozhovory, zamyslenia.

Stačí nám k tomu pripojenie na internet, mať stiahnutú podcastovú aplikáciu alebo cez prehliadač nájsť podcastovú platformu a začať počúvať – cez smartphone, tablet či PC. Výhodou je, že podcasty sú uložené v databáze a vieme sa k nim vrátiť.

Otcom technológie je bývalý moderátor hudobnej televízie MTV Adam Curry, ktorý pre spoločnosť Apple vytvoril aplikáciu s názvom iPodder. Tá dokázala do počítača sťahovať zvukové nahrávky a potom ich sprístupniť mp3 prehrávaču od jablkovej spoločnosti. Slovo „podcast" sa prvý raz objavilo v roku 2004. Vzniklo spojením názvu prehrávača iPod („pod") a anglického slova broadcasting („casting"), čo znamená vysielanie. Nová technológia zaznamenala vo svete raketový nástup. Prvý slovenský tvorca podcastov Tomáš Ulej spomína, že kým v septembri 2004 vyhľadávač Google indexoval len 28 stránok, ktoré obsahovali výraz „podcast", o mesiac to už bolo 100-tisíc a o deväť mesiacov 9 miliónov. New Oxford American Dictionary označilo „podcast" za slovo roku 2005. Prešlo odvtedy už 17 rokov, takže podcast nie je nijaká novinka. Iba sa jej možno dostalo viac pozornosti počas pandémie, keď sa do nahrávania podcastov pustilo mnoho ľudí, spoločností, rádií, známych osobností.

O všetkom, zadarmo, kdekoľvek

Asi tak by sa dali zhrnúť tri najväčšie výhody podcastingu. Posledné štyri roky sa to ľuďmi so slúchadlami na ušiach v uliciach dosť premnožilo. Napriek tomu výskumy ukazujú, že podcasty najčastejšie počúvajú ľudia doma, napríklad pri zaspávaní, domácich prácach, jedení alebo popíjaní kávy. Až potom nasleduje presúvania sa dopravou, či už hromadnou, alebo vlastným autom, bicyklom. Ďalšími obľúbenými outdoorovými činnosťami spojenými s audioblogom v ušiach je kočíkovanie, venčenie domácich miláčikov či cvičenie. Český marketingový expert Pavel Šíma prepočítal, že ak by sme podcasty počúvali len počas dochádzania do práce alebo do školy (podľa dĺžky trasy), dokážeme napočúvať za jeden až štyri roky ekvivalent obsahu jedného bakalárskeho štúdia. Za počúvanie navyše neplatíme. Takmer všetky podcasty sú zadarmo. Tí najúspešnejší tvorcovia získavajú peniaze z reklamy.

Kľúčový rok 2018

Prvý slovenský podcast vznikol už v roku 2005. Založil ho už spomínaný Tomáš Ulej, ktorému chýbali klasické diela slovenskej literatúry vo zvukovej podobe, a tak ich začal nahrávať a uverejňovať pod hlavičkou „prvý slovenský podcast". Nástup novej technológie mal veľmi pomalý priebeh a zlom nastal až v roku 2018. *Podmaz.sk* a *skpodcasty.sk* sú webové portály, ktoré sa snažia zaregistrovať všetky dostupné slovenské podcasty. Medzi nimi nájdete aj niekoľko saleziánskych. Napríklad: *Salezcast, FMA TALK, Povzbudenia mladým, Oratko online podcasty, Pavol Grach SDB, Saleziánsky POdcast* a iné.

Tip na pôstnu „podcastovú" aktivitu pre animátorov:
Nahrajte ako hlasovú správu večerné slovko alebo rannú povzbudzujúcu myšlienku pre svojich stretkáčov a rozpošlite im ju.

OPÝTALI SME SA...

Bohuš Levko SDB vydáva vlastný podcast s názvom Povzbudenia mladým. Nahral už viac ako 30 častí.

Prečo si sa rozhodol začať nahrávať vlastný podcast?

Chcel som byť s mladými aj počas obdobia pandémie a nejakým spôsobom ich sprevádzať v ich živote a povzbudiť ich. Keďže sa to nedalo cez osobný kontakt, rozhodol som sa takto vstúpiť do online sveta.

O čom sú tvoje epizódy?

Sú o duchovnom živote a o tom, ako v ňom rásť. Chcel som nejakým spôsobom ponúknuť svoju životnú skúsenosť, v ktorej stále rastiem, a zároveň aj bohatstvo Cirkvi, ktoré stále objavujem. Verím, že to nie sú veľké mudrovačky, ale povzbudenia, cez ktoré túžim v mladom človeku prebúdzať hlad po živote v Duchu. Chcel som nimi ponúknuť isté „abc" duchovného života, teda to, čo je pre život v Kristovi dnes dôležité. Veľmi ma oslovujú cirkevní otcovia prvých storočí, preto sa snažím popreplietať podcasty aj ich výrokmi.

Čo je pre teba najťažšie pri nahrávaní?

Najťažšia je príprava obsahu. Musím byť pre danú tému zapálený a potom chcem, aby to malo hlavu a pätu. Snažil som sa zlepšovať aj kvalitu zvuku cez mikrofón a nahrávaciu zástenu. Všimol som si, že príprave jedného podcastu som venoval tak od 3 do 5 hodín.

Čo je pre teba povzbudením pokračovať v tejto mediálnej činnosti?

Asi spätná väzba, že to nejaký mladý človek počúva a pomáha mu to, a tiež to, že na digitálnom kontinente, kde mladých stále pribúda, je potrebný aj hlbší obsah.

Monika Skalová (provinciálka FMA) pravidelne publikovala v rámci podcastu „FMA talk" vlastné epizódy s názvom „Iba jedna". Nahrala cca 50 častí.

Prečo si sa rozhodla začať nahrávať podcast?

Na jeseň v roku 2020 sme ako saleziánky rozbehli podcasty pod názvom „FMA talk". S touto myšlienkou prišla sestra Lamiya. Boli oslovené sestry, ktoré by mohli prispieť s nejakou témou. Ja som mala úvodný podcast a ešte jeden o vzťahoch. Tento tip priblíženia sa nielen k mladým sa mi veľmi páčil, ale vedela som, že nebudem mať časový priestor pripravovať si témy. Stále to vo mne vŕtalo, čo s tým. Oslovili ma augustiniáni so svojimi podcastmi, v ktorých dávali priestor aj mladým a laikom. A tak som rozmýšľala, ako osloviť mladých, resp. dať im priestor, lebo tie augustiniánske podcasty boli veľmi pekne a podnetne pripravené. A inšpirácia prišla. Podcast „Iba jedna". Bolo to presne večer 23. 1. 2021pred sviatkom svätého Františka Saleského. Mala som úplne jasne pred sebou formát nového podcastu. Bolo mi jasné, že v tom má čosi dočinenia môj obľúbený „mediálny" svätý.

O čom boli tvoje časti „Iba jedna"?

Iba jedna vlastne znamená, že hosť dostal iba jednu otázku, na ktorú odpovedal. Jednotlivé epizódy mali rovnaký formát: Najprv som uviedla podcast a hosťa, ktorého predstavili dvaja jeho kamoši či kamošky, aby tí, ktorí podcast počúvali, si hosťa vedeli viac predstaviť, a potom sa to už inak počúvalo. Ďalej nasledovala samotná odpoveď, ktorá bola v rozhraní 7 – 10 minút a v závere som niekoľkými slovami zhodnotila podcast, prípadne som vypichla nejakú dôležitú myšlienku a prezradila som otázku ďalšieho týždňa. Počas jedného roka zaznelo 50 otázok na rôzne témy. Nové epizódy som pridávala v nedeľu popoludní, aby to bola taká „pohodka" pri počúvaní v oddychový deň.

Čo bolo pre teba najťažšie pri nahrávaní?

Asi mať všetko načas. Niekedy som mala taký plný týždeň, že bola sobota a ešte som nemala nikoho osloveného na ďalší podcast, a to som už zverejňovala v nedeľu novú otázku. Ale keď máte v sebe vášeň, tak prekážky sa dajú zdolať a ukazujú sa možnosti. Tak to bolo u mňa.

Aké podcasty počúvaš ty?

Počúvam tak sporadicky napríklad Bezhraničná láska, Svet kresťanstva, Psychologie, Denné povzbudenia, Modlitba so žalmami, Godzone, don Fabio Rossini, don L. M. Epicoco, Historická revue, Trochu inak s Adelou...

ZAUJÍMAVOSTI

= 30. september je Medzinárodný deň podcastov.
= Na svete je viac ako 1 milión aktívnych podcastov, viac ako 30 miliónov podcastových epizód, ktoré sú nahraté vo viac ako 100 jazykoch.
= Na konci roka 2021 bolo v zozname skpodcasty.sk evidovaných vyše 1 700 slovenských podcastov.
= Podcasty môžete počúvať o rôznych témach, sú uložené v kategóriách ako príbehy, zdravý životný štýl, vzdelávanie, veda, umenie, móda, šport, rodina, politika, cestovanie, náboženstvo, história či jedlo.
= Najznámejšie podcastové platformy a aplikácie, kde si môžete vypočuť podcasty, sú Spotify, Apple Podcasts a Google Podcasts.
= Jednotlivé epizódy podcastov sa dajú stiahnuť, aby ste si ich mohli vypočuť, aj keď budete mimo internetového pripojenia.

Jozef a Ježiš v práci – *pohľad do dneška*

Autor: Marián Valábek SDB / Foto: © Servizio Fotografico – Vatican Media

Keď pápež cez Vianoce uvažoval o vzťahu Jozefa s Ježišom, urobil takýto záver: „Keď sa nezamestnaní vrátia domov, počujú otázky: „Našli ste si prácu?" – „Nie, nič nie je... Išiel som do Charity a dostal som chlieb."

To, čo dáva dôstojnosť, nie je nosenie chleba domov. To nedáva dôstojnosť. To, čo dáva dôstojnosť, je zarábanie na chlieb, a ak túto možnosť ľuďom nedáme, bude to prejav sociálnej nespravodlivosti. Zodpovední by mali dať každému príležitosť zarobiť si na chlieb, pretože tento zárobok dáva dôstojnosť. Práca je akýmsi dôstojným pomazaním. Mnohí mladí ľudia, mnohí otcovia a mnohé matky zažívajú tragédiu nedostatku práce, ktorá by im umožnila žiť v pokoji. Hľadanie sa často stáva takým dramatickým, že vedie k strate všetkej nádeje a vôle žiť, poznamenáva pápež. „V súčasnom období pandémie mnoho ľudí prišlo o prácu a niektorí, zavalení neúnosnou záťažou, si dokonca vzali život. Chcel by som vám pripomenúť každého z nich a ich rodiny. Práca nie je len na zabezpečenie slušného života. Je to aj spôsob sebavyjadrenia, pri ktorom sa cítime užitoční a učíme sa praktickosti, ktorá pomáha, aby sa náš duchovný život nestal spiritualizmom. Žiaľ, práca sa často stáva rukojemníkom sociálnej nespravodlivosti a namiesto toho, aby bola prostriedkom humanizácie, vedie na existenčnú periférium."

„Veľakrát si kladiem otázku," hovorí pápež, „v akom duchu vykonávame svoju každodennú prácu. Ako sa vyrovnávame s únavou? Vnímame svoju činnosť ako súvisiacu len s vlastným osudom alebo aj s osudom iných? Práca je v skutočnosti spôsob vyjadrenia našej osobnosti, ktorá je vo svojej podstate vzťahová. Práca je tiež spôsob vyjadrenia našej kreativity: každý robí prácu po svojom, vo svojom vlastnom štýle; rovnaká práca, ale v inom štýle."

„Kresťanský manažér je povolaný, aby starostlivo zvážil miesto pridelené každému v jeho spoločnosti vrátane tých, ktorých povinnosti sa môžu zdať menej dôležité, pretože všetky sú dôležité v Božích očiach... Uvedomujem si, aké náročné môže byť evanjelium a aké ťažké je ho implementovať v konkurenčnom profesionálnom svete. Napriek tomu vás povzbudzujem, aby ste upriamili svoj pohľad na Ježiša Krista prostredníctvom svojich modlitieb a oddanosti svojej každodennej práci," zdôraznil pápež.

Krása je cesta, ktorou môžeme ísť k Pánovi

Na jednej z prvých generálnych audiencií v novom roku vystúpili aj cirkusanti Circus Rona Roller z Ríma. Pápež im vyjadril obdiv k ich umeleckej zručnosti a zdôraznil, že za krátkym vystúpením sú dlhé hodiny tréningu: „Ďakujem, že robíte ľuďom radosť. Vaše vystupovanie je kontaktom s krásou a je to vždy cesta, ktorou môžeme ísť k Pánovi."

Mladí hľadajú riešenia – stretnutie mladých v Taize

Pápež František im vo svojom posolstve zdôraznil, že prežívajú veľa úzkostí. V týchto časoch narastajúcej polarizácie si kladú závažné otázky o budúcnosti, pričom pred odpoveďami neutekajú, ale spoločne ich hľadajú, a to aj modlitbou a počúvaním Božieho slova, ktoré môže osvetliť v najzložitejších ľudských situáciách.

„Rozhodli ste sa neodvrátiť zrak od ľudského utrpenia a naliehavých potrieb okamihu, ale pozeráte sa na ne s dôverou, pretože máte podiel na riešeniach. Je veľa dôvodov na obavy, ale je pravda, že Boží Duch nikdy neprestáva pôsobiť a inšpirovať tvorcov bratstva, solidarity a jednoty... Povzbudzujem mladých katolíkov, pravoslávnych aj protestantov, ktorí sa zúčastňujú na tomto stretnutí, aby boli pútnikmi dôvery všade tam, kam ich Pán pošle. Zároveň mám nádej, že počas letných prázdnin budete môcť ísť do Turína a s radosťou prežijete túto udalosť bratstva, ktorá je Púťou dôvery na Zemi."

Saleziáni čítajú evanjelium

Lk 15,1 – 2

Spracoval: Pavol Grach SDB / Foto: Barbora Kullačová

Prvé dve kapitoly Evanjelia podľa Lukáša nám umožňujú dobre porozumieť Boha, ktorý sa nám zjavil. Toto evanjelium nám však prináša aj ďalšie dôležité črty Božej lásky.

V prvých dvoch kapitolách Boh vylieva na svet svoju lásku plnú radosti a stretáva ľudí otvorených tejto láske. Zachariáš a Alžbeta, Mária, Simeon a Anna. Na svete je však aj veľa hriešnikov a od Boha vzdialených ľudí. Ako sa na nich pozerá Boh?

Ježiš a hriešnici

Vo svojej 15. kapitole nám Lukáš evanjelista predstavuje Ježiša, ktorý neváha prijať mýtnikov a hriešnikov, teda ľudí, ktorí boli takto označovaní vtedajšou spoločnosťou. Aj v 7. kapitole nám Lukáš veľmi podrobne rozpráva o tom, ako si Ježiš necháva umyť nohy od hriešnej ženy, čo vzbudzuje pohoršenie jeho hostiteľa. Ježiš sa teda venuje tým, ktorí k nemu prichádzajú a sú otvorení pre slovo, čo hovorí. Ježišov dialóg s nimi sa premenil aj na stretnutie s nimi v ich prostredí. Farizeji a zákonníci, ktorí sami nevedeli prijať jeho slovo, využívajú túto skutočnosť na to, aby ho verejne pranierovali. Podľa ich predstáv „spravodliví" sa musia držať ďaleko od „hriešnikov", aby sa nepoškvrnili. Ježiš však nedbá na toto ich pohoršenie, ba čo viac, adresuje im podobenstvo, ako doslovne hovorí text, ktoré však pozostáva z troch podobenstiev.

Ježišovo slovo

Ježišov postoj reprezentuje Boží postoj voči každému človekovi v jeho situácii. Je to postoj prijatia a postoj ochoty vstúpiť do jeho sveta a rozprávať sa s ním. Text nám hovorí o dvoch cestách. O hriešnikoch, ktorí prichádzali počúvať Ježišovo slovo, a o Ježišovi, ktorý je ochotný ísť do ich prostredia aj napriek tomu, že nábožnosť vtedajšej doby takéto spoločenstvo odsudzovala.

Tieto verše nás upozorňujú na centrálnosť Božieho slova. Ježiš nevstupuje do prostredia hriešnikov skôr, než by oni mali túžbu počuť jeho slovo. Nevstupuje tam jednoducho len preto, že mu zabezpečujú pohodu a dobrú hostinu, ale preto, že tam sa s nimi môže rozprávať a stretnúť aj mnohých iných, ktorí dostanú pozvanie od iného mýtnika hriešnika, ako to bolo aj v prípade Matúša. Takto sa Ježiš dostáva k ďalším a ďalším, lebo obrátení hriešnici sú najlepší apoštoli hriešnikov.

Ježišov postoj a náš apoštolát

Ježišov postoj prijímania hriešnikov a stolovania s nimi je pre nás veľkou inšpiráciou. V prvom rade si musíme uvedomiť, že Boh hľadá tých vzdialených. Ježiš prišiel preto, aby hľadal to, čo sa stratilo, a priviedol bližšie to, čo sa vzdialilo. Stačí mu snaha, ochota človeka počúvať. Mali by sme si osvojiť pohľad na ľudí okolo nás, ktorý bude jasne vnímať, či a do akej miery sú otvorení Božiemu slovu, a tiež uvažovať, ako vstúpiť do ich sveta, aby v dialógu s Bohom mohli rásť. Bolo by však veľmi smutné, keby sme niekoho vylúčili z tejto možnosti len preto, že patrí do nejakej skupiny, ktorú spoločnosť alebo väčšina neobľubuje.

Ak teda nachádzame náznaky otvorenosti, potom neváhajme vstúpiť s ním do dialógu, vojsť do jeho prostredia a pomocou neho stretnúť nových ľudí. Lebo saleziánske a vôbec kresťanské poslanie sa nemôže zastaviť pri stabilizovanej skupinke. Hľadá vždy nové a nové horizonty.

Nie je našou úlohou iba sterilne sa pýtať na to, kto sú dnes tí „verejní hriešnici", ale potrebujeme hľadať cesty, ako sa konkrétne priblížiť k ľuďom a ako im sprostredkovať Božiu tvár plnú záujmu o nich a plnú lásky, ktorá by sa ich dotkla.

(Inšpirované M. T. Winstanley: Salesian Gospel Spirituality, Bolton, 2020)

Tehlička či „Krabička“?

Autor: Štefan Kormančík SDB / Foto: Misijné oddelenie SDB

Od roku 2008 robíme pôstnu a veľkonočnú zbierku „Tehlička“ pre potreby rôznych chudobných a núdznych. Táto iniciatíva vznikla hlavne z potreby informovať ľudí na Slovensku o potrebách vo svete a dať im možnosť prispievať na odstránenie biedy a zmiernenie utrpenia cez preverené a dobré aktivity.

Od roku 2013 získala slovenská verejnosť možnosť podporovať trpiacich vo svete aj vďaka Slovenskej katolíckej charite, ktorá začala s aktivitou „Pôstna krabička“.

Okrem toho ešte predtým, v roku 1995, hnutie eRko začalo s koledníckou zbierkou „Dobrá novina“, ktorá je najväčšou zbierkou na Slovensku a cez ktorú sa podporujú mnohé projekty. Ešte spomeniem činnosť vincentínskej rodiny, ktorá má práve 15. ročník verejnej celoslovenskej zbierky „Boj proti hladu“.

Niekedy sa nám stane, že mi ľudia odovzdajú príspevok na Tehličku v škatuľke od Pôstnej krabičky. Alebo mi hovoria o tom, že nás veľmi radi podporujú, ale z rozhovoru potom vysvitne, že podporujú aktivity Pôstnej krabičky a nie Tehličky, ktorú my saleziáni robíme.

Načo toľko rôznych zbierok? Nestačila by jedna? Nie sme si navzájom konkurenciou? Nie je z toho zmätok?

Môj názor je, že zbierok nie je veľa. Určite by ich malo byť viac, keď vidíme obrovské utrpenie vo svete. A mohli by byť lepšie. To je najväčšia časť našej práce na saleziánskom misijnom oddelení a v SAVIO o. z. Neprestajne zisťovať, preverovať a skvalitňovať našu činnosť. Stále kontrolovať, či vynaložené prostriedky boli skutočne a celé použité na svoj účel. A tiež veľmi dôležité, či ten „účel“ sme dobre zvolili. Či tam nie je niečo, čo je dôležitejšie, čo je viac potrebné. Či sa touto pomocou ľuďom skutočne pomáha, alebo sa nevytvárajú negatívne javy ako závislosť od pomoci, rodinkárstvo, lenivosť, spomalenie miestnej podnikavosti, atď. Preto aj vykonávame toľko návštev priamo v teréne a takto školíme aj našich dobrovoľníkov, aby vedeli veci preverovať a kriticky hodnotiť.

V tejto práci je pre nás veľkou pomocou a inšpiráciou, že týchto zbierok je viac. Môžeme sa poučiť z toho, čo iní robia lepšie. Skutočne si navzájom sme v určitom zmysle konkurenciou. No konkurencia je predsa dobrá a prispieva k skvalitneniu činnosti. Monopol, naopak, môže rozvoj úplne zastaviť. Zároveň každá z týchto zbierok vznikla vďaka priamym osobným kontaktom s núdznymi v daných krajinách. My saleziáni na Slovensku cez saleziánov na misiách, vincentíni cez svojich misionárov, Slovenská katolícka charita cez medzinárodný Caritas pôsobiaci priamo v daných krajinách.

Je to už potom na vás, aby ste si vedome niektorú z týchto možností zvolili a rozhodli sa pre tú, ktorá vás oslovila a zdá sa vám vierohodná. Týmto nás nútite nepretržite skvalitňovať našu činnosť.

Od roku 2016 je napríklad na Slovensku prítomný aj „Inštitút svätého Františka Saleského“. Z listov a mailov, ktoré k nám prichádzajú, vieme, že si túto organizáciu mnohí mýlia s nami Saleziánmi dona Bosca. Aj mne samému zo začiatku ich pôsobenia prichádzali listy s kvalitne vytlačenými náboženskými obrázkami aj veľkého formátu, ktoré som si neobjednal. Toto by som dal ako príklad omylu, keď mnohí bez preverenia a kontroly podporujú niekoho iného a ani nevedia, ako je ich príspevok použitý.

Ak nám Boh zveril majetok, používajme ho múdro a zodpovedne. Preverme si, ako je náš dar použitý a komu presne ide. Aj takto skutočne pomáhame k budovaniu lepšieho sveta.

Krst ohňom, naše dobrovoľnícky počas svojej prvej vyučovacej hodiny

Škola sestier FMA v Gumbo, Juba, Južný Sudán

Proces s hrdinami

Autor: Jozef Luscoň SDB / Foto: archív autora

Vo februári 2022 ubehlo 70 rokov od procesu Titus Zeman a spol. O čo v ňom vlastne išlo?

Salezián Titus Zeman sa rozhodol prevádzať saleziánskych bohoslovcov za hranice Československa, ktoré sa dostalo pod vládu komunistov a bolo im bránené stať sa kňazmi. Prvé dve výpravy sa mu podarili, ale tretia bola neúspešná. Don Titus Zeman, ako aj iní účastníci úteku boli v apríli 1951 pochytaní, kruto vypočúvaní a mučení.
Súd s nimi sa konal v Justičnom paláci v Bratislave v dňoch 20. – 22. februára 1952. **Senát tvorili** dvaja sudcovia z povolania, dvaja sudcovia z ľudu a predsedal mu Pavol Korbuly. Prokurátorom bol Michal Krajčo a celá skupina dostala štyroch obhajcov. Titusa Zemana a ďalších šiestich obhajoval Ján Steiner. Na začiatku súdneho procesu bola pojednávacia miestnosť plná ľudí, najmä rodinných príslušníkov obžalovaných. Súdny senát však rozhodol, že pojednávanie bude neverejné, a tak po vypočutí obžaloby všetkých vykázali von. Z **dvadsaťjeden obžalovaných** bolo šesť saleziánov kňazov, päť saleziánov bohoslovcov, šiesti diecézni kňazi a štyria laici. Súdili sa aj tí, ktorí nejakým spôsobom súviseli s útekom. Titus mal v tom čase 36 rokov.
Obžaloba sa opierala o vymyslené udalosti – špionáž pre západné mocnosti a velezradu Československa. Vyšetrovatelia si vo vyšetrovacej väzbe vynútili priznania obžalovaných, takže všetko bolo zinscenované. Prokurátor sústavne útočil na Vatikán, Cirkev a veriacich. Don Titus bol v obžalobe opísaný ako zarytý nepriateľ štátu, špión v službách Vatikánskej spravodajskej služby a americkej tajnej služby CIC. Bol predstavený ako vlastizradca, ktorý ilegálne odvádzal z republiky ďalších nepriateľov štátu.
Ako **prvý sa k obžalobe vyjadril Titus Zeman**. Po ňom postupne privádzali ďalších, aby nevedeli, čo pred nimi hovorili spoluobvinení. Don Titus vyhlásil: *„Obžalobe som porozumel, vinným sa cítim v tom, že som previedol dve skupiny do zahraničia, a to do Talianska, inak sa necítim vinným. Môj úmysel bol čisto ten, aby títo klerici, ktorých som prevádzal, mohli žiť kňazským životom a tiež dokončiť svoje teologické štúdiá v Taliansku.“* Dôrazne poprel niektoré body z obžaloby a v závere sa ešte vrátil k úmyslu svojej činnosti: *„K tomu ma viedli pohnútky náboženské... Ako malý chlapec som bol vychovávaný u saleziánov, ktorí sa starali o moju výchovu, z pohnútok vďačnosti som to všetko robil, keďže som chcel, aby aj títo chudobní chlapci mohli sa stať rehoľníkmi.“*

Po vypočutí obvinených a dokazovaní ich viny prokurátor žiadal uznať rozsah obžaloby v plnej miere. Pre dona Zemana **žiadal trest smrti**. Obhajcovia žiadali pri výmere trestov brať do úvahy predchádzajúcu bezúhonnosť, mladý vek, nízky sociálny pôvod, ľútosť.
Rozsudok Štátneho súdu zaznel 22. februára a vypočuli si ho už aj príbuzní obžalovaných. Medzi nimi boli aj zamaskovaní saleziáni, ktorí chceli svojich bratov povzbudiť aspoň súcitným pohľadom. Tresty, ktoré zazneli, boli tvrdé, nekompromisné. Predseda súdu vyriekol: *„V mene republiky sa odsudzujú: Titus Zeman. Súd z príčin jemu známych odhliada od absolútneho trestu a odsudzuje sa na 25 rokov trestu odňatia slobody...“* K tomu mu ešte priložili stratu občianskych práv i zhabanie majetku. Komunistický systém bol „štedrý“ a ostatným obvineným rozdelil skoro 290 rokov väzenia. Ušlo sa to týmto hrdinom: Viliam Mitošinka, kňaz (20 rokov); Ferdinand Totka (22); Štefan Koštiaľ, kňaz (19); František Buzek (18); Leonard Tikl, salezián kňaz (15); Štefan Sandtner, salezián kňaz (15); Jozef Paulík, salezián kňaz (14); Andrej Dermek, salezián kňaz (14); Emil Šafár, kňaz (14); František Minarových, kňaz (14); Justín Beňuška, kňaz (12); Anton Semeš, salezián klerik (14); Ján Brichta, salezián klerik (15); Pavol Pobiecky, salezián kňaz (13); Anton Kyselý, salezián klerik (12); Anton Srholec, salezián klerik (12); Jozef Bazala, salezián klerik (12); Augustín Hercog (14); Margita Luptáková (12); Ladislav Burián, kňaz (2). Postupne ich prijali bachari v Ilave, Leopoldove, Mírove, Valdiciach, v Prahe, Jáchymove.

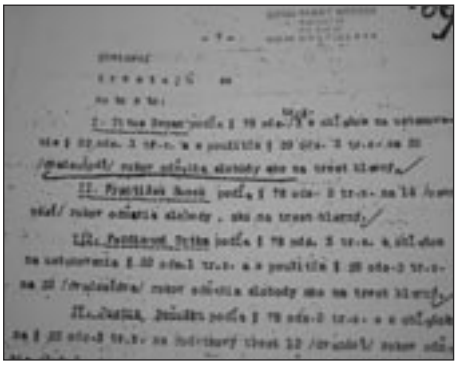

Ale ešte niečo: O 65 rokov, **21. februára 2017**, nad donom Titusom vyriekol súd iný rozhodovací senát. Komisia kardinálov a biskupov, členov Kongregácie pre kauzy svätých, prerokovala kauzu mučeníctva saleziána Titusa Zemana a vyjadrila pozitívnu mienku o jeho mučeníctve. A 27. februára 2017 Svätý Otec František **schválil dekrét o mučeníctve Božieho služobníka Titusa Zemana**.
I komu je dnes lepšie? Tým, čo trpeli, či tým, čo ich mučili? Mučitelia síce dostávali ešte 30 rokov zvýšené dôchodky... Ale ozaj o toto ide v tomto živote?

Oslavy Františka Saleského bez „budúceho“ pápeža

Spracoval: rhsdb / Foto: wikimedia a archív SDB

Naša rubrika sa volá „pred 100 rokmi“. Sledujeme v nej postupne vývoj slovenského saleziánskeho diela. Na pozadí veľkých udalostí začiatku roka 1922, keď Cirkev prežívala voľbu pápeža, sa rozvíjal bežný život takmer 50-tich slovenských mladíkov – nádejných saleziánov, ktorí si osvojovali saleziánskeho ducha a charizmu. Jedna skupina v Ríme a druhá v Perose Argentine, 25 km od Turína.

Na konci novembra sme si pripomenuli jednu z kľúčových udalostí, keď v mestečku Perosa Argentina z rozhodnutia hlavného predstaveného saleziánov vznikol prvý slovenský saleziánsky dom. Salezián kňaz Viliam Vagač tam mal na starosti 20 chudobných mladíkov a s klerikmi Jozefom Psárskym a Františkom Sersenom sa starali o ich výchovu a vzdelanie.

Pápež Pius XI., vlastným menom Achille Ratti, bol 259. pápežom Katolíckej cirkvi, od 6. februára 1922 do 10. februára 1939. V jeseni 1883 ako mladý kňaz navštívil dona Bosca v jeho oratóriu v Turíne. Zdržal sa tam dva dni a odchádzal plný hlbokých a hodnotných spomienok. Ako pápež potom dona Bosca blahorečil (1929) a svätorečil (1934) a rozšíril jeho sviatok na celú Cirkev. Blahorečil aj Máriu Dominiku Mazzarellovú (1938).

Zároveň v Ríme v saleziánskom dome Božského Srdca pri stanici Termini sa saleziáni kňaz Ladislav Stano, ponovic Ján Hlubík i klerik Jozef Rosinský venovali ďalším 26 chlapcom zo Slovenska, ktorí túžili byť saleziánmi. Spomedzi tých, čo tam prišli v januári 1921, traja začali v lete saleziánsky noviciát v Genzane pri Ríme: dvaja 19-roční, Marcel Hroniak a Anton Lednický, a o rok mladší Jozef Straka.

Cirkev aj saleziáni prežívali veľké jubileum 300 rokov od smrti svätého biskupa Františka Saleského. Jeho sviatok sa vtedy slávil 29. januára. Veľké oslavy titulárneho patróna saleziánov ohlásil ešte druhý nástupca dona Bosca don Pavol Albera; ten potom zomrel 29. októbra 1921. Samotné Oratórium svätého Františka Saleského v Turíne na Valdoccu otvorilo jubilejný rok svojho patróna presne v deň jeho 299. výročia smrti, teda 28. decembra 1921. O mesiac sa potom v Bazilike Márie Pomocnice konali sväté misie a následné trojdnie ako príprava na slávnosť svätca. Na ňu bol 29. januára pozvaný milánsky kardinál Achille Ratti. Toto všetko sa dozvedáme z Bollettino Salesiano 1/1922.

„Blahosklonne nám prisľúbil, že príde sláviť pontifikálnu liturgiu v Bazilike Márie Pomocnice vo vrcholný deň slávnostného trojdnia na počesť sv. Františka Saleského; a pripravovali sme sa čo najradostnejšie ho privítať,“ uvádza Bollettino Salesiano v marci 1922 v článku s názvom Nech žije Svätý Otec Pius XI. Achille Ratti bol milánskym arcibiskupom a kardinálom len od leta predošlého roka. Po smrti Benedikta XV. 22. januára 1922 odriekol účasť na oslavách v Turíne a cestoval na konkláve do Ríma. Na Hromnice sa začala voľba a po štyroch dňoch ho zvolili za pápeža. Dal si meno Pius XI.

Popri týchto veľkých udalostiach sa rozvíjal život slovenských chlapcov tak v Ríme, ako aj v Perose.
Vo vlasti sa o rozbehu života v Perose dozvedeli už vo februári 1922. Časopis Posol Božského Srdca publikoval list dona Viliama Vagača. *„Tu v Perose (pri Turíne) výborne sa cítime. Chovanci sú tiež veselí, nábožní a usilovní. Počas dňa častejšie navštevujú P. Ježiša v bohostánku. Pilne sa učia i po taliansky. Talianske hry si už tiež osvojili. Úfame, že sa chlapci vydaria.“* Don Vagač čitateľom tiež spomenul, že ďalší slovenskí chlapci sú v Ríme. V čase spomínaného konkláve na začiatku februára boli tými niekoľkými slovenskými šťastlivcami, ktorí zažili tie udalosti priamo vo večnom meste.

Samotné Bollettino Salesiano prinieslo o slovenských chlapcoch v Perose Argentine správu v apríli 1922. Uvádza sa nielen ich prijatie ako *„kolónie slovenských mladých“* na jeseň 1921, ale člá-

nok vykresľuje aj okolnosti: dopady vojny a politické pomery nazýva „prevraty“, pričom uvádza, že najprv na chudobných slovenských chlapcov mysleli *„aj naše internátne školy v Rakúsku a Maďarsku“*. Spomína sa tiež, že najprv slovenských mladíkov prijímalo kolégium Najsvätejšieho Srdca v Ríme, „kde sa dva roky tešili skutočne bratskej pohostinnosti“. Krátky článok napokon uvádza dva hlavné motívy usadenia Slovákov v Perose: *„Hlasy prosiace o pomoc a podporu však boli čoraz početnejšie a naliehavejšie a na druhej strane bolo potrebné poskytnúť týmto mladým ľuďom výchovu a vzdelávanie zodpovedajúce ich temperamentu a jazyku, a preto bolo vhodné poskytnúť im osobitný a vhodný domov.“* Citované je aj „vrúcne“ želanie predošlého pápeža ešte donovi Alberovi, *„aby saleziáni otvorili nejaký ústav v prospech chudobných detí Československa“*. Záver článku opisuje chlapcov a dáva tušiť, že autorom mohol byť priamo niektorý slovenský salezián: *„Všetci sú chudobní a sú podporovaní bezplatne. Mnohí ďalší žiadajú o prijatie a dúfame, že s Božou pomocou a dobročinnosťou spolupracovníkov budeme môcť na budúci rok zdvojnásobiť ich počet.“*

Život a výchovu slovenských chlapcov pod Alpami v Perose Argentine usmerňoval, samozrejme, základný saleziánsky personál domu, komunita, ktorá tam pôsobila aj predtým. Priamy svedok udalostí, vtedy chlapec Alojz Koza, neskôr vo svojich zápiskoch spomína viaceré podrobnosti. Direktor don Luigi Borino, *„staral sa o celkový chod ústavu, bol otcom, radcom, tešiteľom a povzbudzovateľom spolubratov aj chovancov ústavu. Pre neznalosť slovenského jazyka sa s nami chovancami sprvoti menej stýkal. Až po osvojení si taliančiny sme sa k nemu viac priblížili. Mal spôsoby jemné, otcovské, prívetivé.“*

O ekonómovi domu, ktorým bol don Carlo Leone – najviac svojho saleziánskeho života prežil práve v Perose –, don Koza píše: *„Bol dobrý, šetrný, bedlil, aby nič nevyšlo nazmar. Počas nášho stravovania prideľoval porcie. Niekedy sme sa zasmiali, keď sme ho videli cez okienko do kuchyne, ako hľadá po zemi spadnutú fašírku. A bolo lepšie zjesť zafúľanú fašírku ako nijakú.“*

Ďalším, ktorý bol neskôr aj spovedníkom našich chlapcov, bol Francúz don Gean Domergue. *„Nižší, guľatej tváričky, obyčajne usmiaty, pracoval s oratoriánmi. Obstojne hrával na husliach. Aj našich chovancov nacvičoval. Niekedy toľko dosiahol, že sa opovážil s nimi aj pred verejnosť vystúpiť.“*

Popri ďalších troch – koadjútor Giovanni Fazzone, kňaz Vittore Carullo (mal na starosti miestne oratórium) a istý klerik Luigi Micheli – bol tam ešte pán Nelli: *„Mladý kostolník signor Nelli býval obyčajne veselý, usmiaty, ako bývajú mládenci pred tridsiatkou. Okrem kostolníctva robil všetko, čo mu rozkázali. Preto ho volali ‚factotum – hotový na každú robotu‘.“*

Títo siedmi saleziáni sa spolu s troma slovenskými – Vagačom, Sersenom a Psárskym – starali od konca novembra 1921 v Perose o budúce nádeje slovenského saleziánskeho diela.

Obraz svätého Františka Saleského v prvom kostole, ktorý postavil don Bosco na Valdoccu a zasvätil ho tomuto svätcovi ako patrónovi oratória a saleziánov

Mariacristina Cella Mocellin

Život v Bohu darovaný z lásky

Spracoval: Ondrej Miliczki SDB / Foto: archív

Pápež František pred necelým rokom, 30. augusta 2021, uznal hrdinské čnosti Božej služobnice Mariacristiny Cella Mocellinovej, vernej laičky a matky rodiny, exallievy FMA, a vyhlásil ju za ctihodnú.

Narodila sa 18. augusta 1969 v Taliansku v mestečku Cinisello Balsamo na predmestí Milána a zomrela v Benátskom kraji v Bassano del Grappa 22. októbra 1995. V rokoch 1982 až 1987

Mariacristina Cella Mocellin

navštevovala lingvistické lýceum v Cusano Milanino, ktoré vtedy viedli Dcéry Márie Pomocnice z Lombardskej provincie.

Počas školských rokov Mariacristinu vnímajú ako pokojnú, pozitívne naladenú a otvorenú pre všetkých. V triede je rozhodná, ale zároveň diskrétna. Jeden spolužiak o nej hovorí: „Bola veselá a mala zmysel pre humor, bola zásadová a v svojich hodnotách nerobila kompromisy. Bola medzi nami uznávanou autoritou, ale vždy v službe druhým."

Saleziánska charizma mala na ňu veľký vplyv, čo sa prejavilo, keď si ako animátorka oratória a katechétka vo Farnosti Svätej rodiny v Cinisello Balsamo, kde bývala, zaznamenávala do svojho denníka niektoré výchovné zásady dona Bosca.

Zistili jej zhubný nádor na ľavej nohe. Po operácii a následnej liečbe sa znova vracia do triedy. Je poznačená chorobou, ale usmieva sa a túži po uzdravení. „Chýbala len toľko, koľko bolo nevyhnutné. Nechýbala jej pevná vôľa a odhodlanie; bola si vedomá svojej situácie a túžila nebyť iným na ťarchu. Nikdy sa neuzatvárala do seba," hovorí jedna z učiteliek sestra FMA. „Jej postoj bol výsledkom nevysvetliteľnej vnútornej sily, o ktorej neskôr napísala vo svojom duchovnom denníku. Cristina nikdy neurobila nič mimoriadne, ale vždy robila mimoriadne dobre to, čo mala urobiť." Podporovaná priateľstvom a priazňou svojich spolužiakov sa pripravila na maturitu a strednú školu ukončila s veľmi dobrými výsledkami.

Z jej duchovného denníka sa dozvedáme, že jej život bol silne zviazaný s Eucharistiou. Každodenne sa zúčastňovala na svätej omši, dlhý čas zotrvávala v kaplnke pred Najsvätejšou sviatosťou a viedla veľmi intenzívny život modlitby.

Stretnutie s Carlom Mocellinom na konci prázdnin strávených v provincii Vicenza u starých rodičov ju privedie k zásnubám a po krátkom čase aj k uzavretiu manželstva. Sviatosť manželstva Carlo a Mariacristina prijímajú 2. februára 1991 a následne sa usadia v rodisku manžela v Carpané.

O desať mesiacov neskôr sa im narodil Francesco a rok a pol nato Lucia. Počas tehotenstva so svojím tretím dieťaťom Riccardom sa jej opäť objavila hrčka na nohe. Mladá mamička neváha pokračovať v tehotenstve a vzdáva sa liečby, aby nepoškodila život dieťaťa, ktoré sa v júli 1994 narodilo zdravé a plné života. Nasledujúci rok, 22. októbra 1995, odišla Mariacristina do Otcovho domu.

Mesiac pred smrťou napísala svojmu najmladšiemu Riccardovi list, v ktorom okrem iného píše: „Drahý Riccardo, musíš vedieť, že tu nie si náhodou. Pán chcel, aby si sa narodil napriek problé-

S celou svojou rodinou v deň Riccardovho krstu (august 1994)

mom, ktoré tu boli... Pamätám si ten deň, keď mi doktor povedal, že diagnostikoval ešte jeden nádor na stehne. Moja reakcia bola, že som viackrát zopakovala: ‚Som tehotná! Som tehotná! Ale ja, pán doktor, som tehotná!' ... Bolo to v ten večer v aute pri návrate z nemocnice, keď si sa pohol prvýkrát. Zdalo sa, ako keby si mi chcel povedať: Ďakujem ti, mama, že ma ľúbiš! A ako by som ťa mohla neľúbiť? Ty si vzácny, a keď sa na teba pozerám a vidím ťa takého krásneho, živého, milého, myslím, že na svete nie je utrpenie, ktoré by sa pre dieťa neoplatilo znášať. ... Vďaka, Pane!"

Viac sa o novej ctihodnej môžete dozvedieť aj na oficiálnej stránke: https://www.mariacristinacellamocellin.it/

Pýcha – matka všetkých hriechov

Autor: František Kubovič SDB / Foto: Barbora Kullačová

Svätý František Saleský hovorí, že tak ako pýcha a márnivosť sú koreňmi všetkých hriechov a majú neobmedzenú moc nad všetkými neresťami, tak pokora je pokrmom všetkých čností.

Pýcha sa prejavuje v mnohých odtieňoch nášho duchovného života: láska k sebe, arogantnosť, krivé pohľady, márna sláva, domýšľavosť, chválenkárstvo, vystatovačnosť, povýšenosť, bezočivosť, nafúkanosť, hrdosť, sebestačnosť, pochabosť, narcizmus, samoľúbosť... Pýcha je prehnaná úcta k sebe samému, ktorá prináša opovrhovanie druhými. Pyšný človek si myslí, že má vo všetkom pravdu, nikdy nepochybuje o sebe a druhým vnucuje svoje myšlienky a názory. Toto v ňom spôsobuje, že nie je schopný čítať vo svojom srdci, je neschopný pochopiť, čo ho vedie k takémuto konaniu, a je neschopný prijať seba samého takého, aký je. Odmieta, že by mohol urobiť nejaké chyby, ale považuje sa za majstra v posudzovaní druhých.

Svätý František Saleský často poukazoval na hriech pýchy a márnivosti. V dobe, v ktorej žil, píše vo Filoteii: *„Niektorí ľudia sú veľmi hrdí na to, že sa môžu nosiť na peknom koni, že môžu nosiť za klobúkom krásne pierko alebo že majú nádherné rúcho. Kto by však nevidel ich hlúposť? Ak je dačo slávy v tých veciach, tak tá sláva patrí koňovi, vtákovi lebo krajčírovi. Nie je to nadmieru uponižujúce ísť ku koňovi, vtákovi alebo k rúchu a vypožičať si ich slávu?“* Láska k sebe je aj u mnohých nábožných duší zdrojom nepokoja a zmietania sa: keď vidia svoju nedokonalosť, zosmutnejú, „nie však kvôli Božej láske, ale z lásky k sebe samému“, hovorí František Saleský. Týmto dušiam, ktoré sa nechajú pohltiť smútkom a netrpezlivosťou zo seba samých, František odporúča takýto postoj: *„Dbajte o to, aby ste sa neznepokojovali, ak spáchate nejaký hriech, a nepodľahnite pocitom ľútosti nad sebou samým, lebo to pochádza z pýchy.“*

Ako teda možno bojovať proti tejto zákernej rakovine duše? Táto choroba, ktorá ničí dušu kúsok po kúsku, sa nedá vyliečiť nijak inak len pokorou. Podľa Františka Saleského je pokora dokonalé poznanie a prijatie toho, akí sme, lebo „v konečnom dôsledku nie sme ničím iným, len tým, kým sme pred Bohom“. Pokorný človek sa prijíma taký, aký je, bez prekrúcania, bez komplexov, ospravedlňovania sa a namýšľania si. *„Kto chce vyhrať boj proti pýche, musí sa obliecť a ozbrojiť sa takouto pokorou,“* hovorí František Saleský. Byť pokorný neznamená pokladať sa za objekt bez hodnoty alebo negovať seba samého, práve naopak, je to umenie dokázať vidieť svoju veľkosť, cítiť sa pred ňou malý, prijať seba samého aj so svojimi prednosťami a chybami. *„Bez pokory sa nemôžeme páčiť Bohu a ani nemôžeme vlastniť žiadne iné čnosti,“* hovorí František Saleský a dodáva: *„Mnohí sa chodia spovedať zo svojich chýb, ale takým spôsobom, že sa ospravedlňujú, veľa narozprávajú, aby dokázali to, že síce spáchali nejaký hriech, ale mali na to dôvod. A nielenže sa ospravedlňujú, ale obviňujú aj druhých.“* Vo Filoteii píše: *„Pravá pokora neukazuje pokornú tvár, nerozpráva pokorné rečičky, lebo pravá poníženosť chce ukryť nielen ostatné čnosti, ale predovšetkým seba samu.“*

U Františka Saleského pokoru vždy sprevádzala láskavosť srdca. Voči ľuďom, ktorí boli pyšní a rebelovali, používal svoju trpezlivosť a láskavosť v prehnanej miere. Vtipne poznamenáva: *„Treba pristupovať opatrne k týmto dušiam, treba sa k nim správať s láskavosťou, zo strachu, že hryzú, lebo majú zuby! Sú korisťou svojich žiadostivostí, často násilných, a ak si ich nasilu získavame, tak sa voči tomu búria.“* Táto saleziánska pokora, prejavujúca sa láskavosťou a nežnosťou, privádza človeka k prameňu Božej lásky bez toho, aby sa musel zrieknuť seba samého. Prijmime teda naše malé každodenné pokorenia – tie nechcené a ani tie nevyhľadávané nami – s duchom viery a odovzdania sa Kristovi, lebo ako hovorí svätý František: *„Nič nemôže uškodiť tým, ktorí vložia celú svoju vôľu do Božej lásky, milujúc ho nad každú vec a vo všetkých veciach.“*

Alejandro Guevara & ADMA

Autor: Sarah Laporta / Preklad: Peter Bicák SDB / Foto: archív

Alejandro Guevara Rodriguez je od septembra 2020 celosvetovým duchovným animátorom Združenia Márie Pomocnice (ADMA). „Saleziánska rodina je rodinou mariánskou a nemôže byť pochopená bez prítomnosti Márie."

V septembri 2020 si sa stal celosvetovým animátorom ADMA, ako to prežívaš?

Prežívam túto službu s entuziazmom a zároveň so zodpovednosťou. Každý deň sa snažím pripravovať, formovať, prehĺbiť, prečítať to, čo sa týka Márie, dona Bosca, ADMY, pretože musíme ponúknuť kvalitnú službu všetkým bratom združenia a ctiteľom našej matky. Prežívam to s entuziazmom, pretože je to pre mňa ako saleziána nová výzva. Počas môjho saleziánskeho života som pôsobil na provinciálnej úrovni. Teraz mám zodpovednosť na celosvetovej úrovni. Spolubratom som povedal: to, čo bolo v mojej provincii pre mňa niečím veľmi veľkým, teraz je pre mňa malým v porovnaní so súčasnou službou. Vďačnosť, predstavy a zodpovednosť, to sú tri slová, ktoré definujú túto prvú časť mojej služby.

Don Alejandro Guevara Rodriguez SDB

Odkiaľ si začal?

Venoval som sa najmä reálnej situácii ADMA vo svete. Začal som poznávaním duchovných provinciálnych animátorov. Je to skupina, s ktorou úzko spolupracujem. Počas prvých počiatočných mesiacov som mal stretnutie s regiónmi, s duchovnými provinciálnymi animátormi a ďalšie osobné stretnutia s 96 osobami z celého sveta.

Aká je ich situácia, ich potreby, výzvy, ktorým musia čeliť, ale predovšetkým som sa chcel dať k dispozícii miestnym združeniam. Zorganizoval som so všetkými mesačnú komunikáciu prostredníctvom mailu. Pomaly, pomaličky sa spoznávame a začíname pracovať ako tím. Tieto mesiace pandémie slúžia na položenie základov pre niektoré nové projekty, ktoré uvidia svetlo v nasledujúcich mesiacoch. Nejaké kurzy o Márii Pomocnici, konkrétne v bazilike na Valdoccu, stránky na webe, ktoré budú publikované pri príležitosti mariánskych sviatkov tento rok alebo začiatkom budúceho. A sú aj projekty, ktoré sa postupne pripravujú a v budúcich mesiacoch uzrú svetlo. Pripravujeme projekt, strategický plán na budúce štyri roky pre ADMA vo svete.

V roku 2019 ústredie ADMA v Turíne slávilo 150 rokov svojej existencie. Čo znamená toto výročie?

Táto prvá skupina na Valdoccu založená donom Boscom v roku 1869 je dnes skutočnosťou rozšírenou na piatich kontinentoch. Máme štatistiku, podľa ktorej je 2 383 združení ADMA v celom svete s celkovo viac ako stotisíc členmi. Pred 150 rokmi existovala jedna skupina, jedno združenie. Po 150 rokoch je to skutočný rast a rozšírenie.

Miestne skupiny sú omladené a oživené. ADMA je združenie, ktoré rastie a šíri sa. Rozrastá sa dovnútra aj navonok. Rastie v duchovnosti na dvoch pilieroch: úcta k Panne Márii Pomocnici kresťanov a tiež k Ježišovi v Oltárnej sviatosti. Rastie aj navonok, pretože rastie v solidárnosti a v službe. Skutočnosť ADMA je dnes bohatšia, krajšia a väčšia, ako keď ju založil don Bosco. Z tohto dôvodu oslavujeme. 150. výročie je dôvodom na oslavu s púťami, akciami, stretnutím pre celé saleziánske Taliansko v októbri.

Je ADMA len modlitba?

Počas pandémie sa ADMA len tak neprizerala. Bola pripravená pracovať v dvoch smeroch, ako je pohyb srdca, systola a diastola. Na prvom mieste zintenzívnila modlitbu a skupiny rozvíjali nové kreatívne chvíle alebo aspoň nové spôsoby, ako pokračovať v modlitbe a stretávaní. Udialo sa to aj na iných miestach vďaka úspechom v mnohých oblastiach, vďaka rozvoju technológií boli možné chvíle modlitby a slávení prostredníctvom prenosov, chvíle adorácie, skupiny, ktoré sa zjednotili v modlitbe ruženca, kostoly, farnosti, kde je prítomné Združenie Márie Pomocnice,

boli pozvané priniesť na všetky miesta a všetkým ľuďom chvíle pokoja a stretnutie s Pánom.
Potom ADMA vyšla v ústrety potrebám mnohých ľudí. Organizovali sa nespočetné iniciatívy solidarity, zbierky potravín pre rodiny v núdzi, finančné zbierky pre najchudobnejších, pomoc rôzneho typu, ako napríklad balíčky s rúškami, pomoc starým, bezplatná preprava na liečbu.
Veľké množstvo konkrétnych a veľkodušných iniciatív solidárnej pomoci, ktoré nám pripomenuli Máriinu cestu po anjelovom zvestovaní, aby pomohla svojej príbuznej Alžbete. ADMA sa stala NÁVŠTEVOU počas pandémie a odpovedala v celom svete integrálne: na jednej strane duchovne a na druhej solidárnosťou voči blížnym a núdznym.

Utrera, Španielsko – Združenie Márie Pomocnice (ADMA) oslávilo 125 rokov života a je najstarším v Španielsku a 17. vo svete

Portachuelo, Bolívia – vo Farnosti Nepoškvrneného počatia boli traja mladí prijatí za členov združenia ADMA mladí

Prečo je dnes ADMA dôležitá?

Saleziánska rodina je rodinou mariánskou a nemôže byť pochopená bez prítomnosti Márie. Don Bosco nemôže byť pochopený bez Márie, keďže v celej svojej histórii ju vzýval pod rozličnými titulmi, osobitne v posledných rokoch ako Pomocnicu.
Bol to don Bosco, kto nám ako dedičstvo zanechal úctu k Pomocnici. Ako synovia a priatelia dona Bosca sme pozvaní hlásať a šíriť úctu k Pomocnici. Saleziánska duchovnosť sa nedá pochopiť bez Márie. Mária sprevádzala všetky najdôležitejšie udalosti života dona Bosca a saleziánskej rodiny. Je obrovskou výzvou vedieť odpovedať na túto mariánsku úctu dnes.
ADMA je najsilnejšou odpoveďou.

don bosco

Každý druhý mesiac

DON BOSCO U TEBA DOMA

Časopis Don Bosco dnes zasielame bezplatne na požiadanie.

Už od roku 1877 je to dar dona Bosca všetkým priateľom a dobrodincom saleziánskeho diela. Ďakujeme za každý dar, ktorý nám pomáha rozvíjať dielo záchrany a výchovy mladých doma i v misiách.

O časopis možno požiadať na webstránke **www.donboscodnes.sk** alebo na tel. čísle 0903 290 650.

Požiadaním o časopis vyjadrujete súhlas so spracovaním vašich osobných údajov pre potreby zasielania časopisu na vašu adresu.

Rozšírte rodinu dona Bosca. Za všetkých dobrodincov slúžime každú sobotu svätú omšu a pamätáme na nich v modlitbách.

Cesta každého saleziána je dlhá

Za posledné dva roky sme si viac ako inokedy uvedomili, že bez medziľudských vzťahov to nejde. Potrebujeme sa navzájom ako soľ. Aj vďaka Saleziánom dona Bosca môžeme byť v tomto náročnom období naďalej v kontakte s priateľmi z našich spoločenstiev. Môžeme sa ďalej rozvíjať v službe druhým a čerpať nielen ľudskú, ale i duchovnú posilu. Cesta každého saleziána je však dlhá a náročná. Aj oni však potrebujú našu pomoc, aby tu mohli byť pre nás i naďalej.
Aktuálne máme 20 mladých slovenských saleziánov, ktorí sa pripravujú v rôznych formačných štruktúrach.
Snahou každého saleziána je, aby mohol prispieť k lepšej budúcnosti mladých, ktorí v nich potrebujú vidieť vzor a oporu.

AJ VĎAKA TVOJMU PRÍSPEVKU VIEME POSKYTNÚŤ DOBRÚ FORMÁCIU MLADÝM SALEZIÁNOM

Ako môžem pomôcť:
MODLITBA: Pripoj sa k modlitbe za saleziánsku rodinu rozšírenú po svete (13 671 saleziánov a 443 novicov v 134 štátoch)
FINANČNÁ PODPORA: IBAN SK36 0200 0000 0000 2933 0062
Variabilné číslo: 2022

Naša aktuálna zostava mladých saleziánov, ktorí sa pripravujú na svoje povolanie:
20 študentov – 178 320 eur/rok

MESAČNÉ VÝDAVKY NA JEDNÉHO SALEZIÁNA
- 120 eur – skupina ašpirantov
- 180 eur – prednoviciát
- 480 eur – noviciát
- 690 eur – postnoviciát
- 600 eur – pedagogická prax
- 1 300 eur – štúdium teológie v Turíne
- 1 450 eur – špecifická formácia koadjútorov v Barcelone

darujme.salezianimladym.sk